VÕRU VALLA Teataja

Nr 11 (184) Detsember 2022

Võru vald tunnustas 2022. aasta sädeinimesi

25. novembril toimus Võru kultuurimajas Kannel Võru valla sädeinimeste tunnustamine, kus Võru vallavalitsus tänas inimesi ja organisatsioone, kes on panustanud olulisel määral valla kultuuri- ja noorsootöövaldkonna ning kogukondade edendamisse. Tunnustused andsid üle Võru vallavanem Kalmer Puusepp ja volikogu esimees Georg Ruuda.

Võru valla 2022. aasta sädeinimesed on:

Aasta kultuuriline algatus – Urmas Juhkamile Vastseliina piirkonna ajalooliste objektide korrastamise eest

Urmas Juhkam on aktiivne Vastseliina piirkonna inimene, kelle eestvedamisel on alguse saanud Vastseliina piirkonna ajalooliste objektide korrastamine ja märgistamine. Tema algatusel paigaldati tänavu 4. juulil infotahvel Vastseliina kihelkonnakooli ehk valge koolimaja, praeguse Vastseliina üürielamu juurde. Septembrikuus peeti vastupanuvõitluse päeva. Sel puhul panid Vastseliina ajaloohuvilised koostöös MTÜga Teisipäevaklubi ja Kaitseliiduga Vastseliina kalmistu värava juurde viida, mis juhatab inimesi Eestis ainulaadse metsavendade mälestuspaiga juurde. Samuti on Urmas Juhkami juhendamisel korrastatud ja taastatud Vastseliina Saksa surnuaia kivimüüri ja matmispaiku.

Aasta edukas esineja – Lasva meeskoor

Lasva meeskooril täitus tänavu jaanuaris kümnes tegevusaasta. Meeskoor on kasvanud ning arenenud Võru valla ning maakonna esindusmeeskooriks. Kui esimesel kohtumisel oli koos kuus laulusõpra, siis praeguseks on kooril liikmeid 22. Dirigent Jane Reiljan on oskuslikult juhendanud meeskoori liikmeid. Ühised laululaagrid ning proovid on vorminud meeskoori liikmeid musikaalses võtmes. Meeskoor on osalenud nii valla, maakonna, piirkonna kui ka üleriigilistel laulupidudel. Eriliseks sündmuseks tänavu oli meeskoori kümnenda juubelikontserdi toimumine Rõuges koos Jaanipeebu kitarrikooliga. Meeskoori hing on president Toomas Pindis, kes oskuslikult meeskoori liikmed ühtseks tervikuks seob. Meeskoori liikmeid võib pidada toredaks sõprus- ja kogukonnaks. Hinnatakse pereliikmeid ja koos pereliikmetega on antud ka ühiseid kontserte. Meeskoori moto on hoolida ja toetada ka kõige nõrgemat lüli.

Aasta kultuurielu kirgastaja – Piret Kahre

Piret Kahre on Lasva sõprade seltsi asutajaliikmena alati mõelnud kogukonna heaolu peale ning püüdnud välja mõelda uudseid ettevõtmisi, mis pakuks tegevust erinevatele huvigruppidele. Alates 2021. aasta detsembrist on ta kokku kutsunud ja elus hoidnud Lasva OTTi - väikest külaturgu, mis toimub iga kuu teise kolmapäeva õhtul Lasva rahvamaja parklas ja kus kohalikud väiketootjad saavad oma toodangut pakkuda otse tarbijale. Piret Kahre jagab infot Lasva sõprade seltsi Facebooki lehel ja kutsub kohale nii müüjaid kui ostjaid. Samuti on Piret Kahre küsinud nõu mittetulundusühingult Eesti OTT.

Aasta kultuurielu kirgastaja nominentideks olid Kristi Valk ja Rain Kivilo.

Aasta kultuuri toetaja – MTÜ Orava Jahtkond

Mittetulundusühing Orava Jahtkond on pikaajaliselt panustanud Orava piirkonna kultuuriellu. Piirkonnapäevadel ja jaanipidudel on just nemad need, kes tulevad, panevad üles oma telgi ja pakuvad rahvale maitsvalt valmistatud jahisaaki. Pakutav toit on tasuta, kuid soovi korral on võimalus nende tegevust toetada annetusega. Jahtkonna liikmed on oma tegevust tutvustanud ja jahimaja uksi külalistele avanud. Kahel aastal on nad metsas korraldanud jahindusteemalist perepäeva, eesmärgiga tutvustada lastele metsaasukaid ja nende käitumist. Lastel on olnud võimalus ise fotokaameratega jahti pidada ja loomi pildile saada. Orava jahtkonna liikmetega on alati meeldiv koostööd teha.

Aasta kultuuritoetaja nominendid olid ka Liis Tillmann ja Margus Ader.

Aasta pärandikandja – Mihkel Soon

Mihkel Soon on Eestis ja välismaal tuntud traditsiooniliste pillide meister, kes tegutseb Võru vallas Kärgula külas. Pillimeister on

Võru valla 2022. aasta sädeinimesed, Võru vallavolikogu esimees Georg Ruuda (vasakul) ja Võru vallavanem Kalmer Puusepp (paremal). Foto: Mariliis Kivimäe

keskendunud Eesti traditsiooniliste keelpillide: väikekannelde ja hiiurootsi kannelde valmistamisele ning pilliehituse traditsiooni põhjalikule tundmaõppimisele. Tema töökojas valmivad lisaks ajaloolised Gaeli harfid. Pillide valmistamist õpetab Mihkel Soon ka huvilistele, olles juhendanud ligi veerandsadat pilliehituse laagrit. Tema pille mängivad muusikasõbrad nii Eestis, Leedus, Soomes, Norras, Taanis, Ameerikas kui ka Taiwanis ja mujal.

Aasta pärandikandja nominentideks olid Vastseliina puhkpilliorkester ja Heinar Lõhmus.

Aasta noor – Gerda Michelson

Gerda Michelson on 18-aastane noor, kes õpib Võru gümnaasiumis ning on õpilasesinduse MÕIS aktiivne liige. Õpilasesinduse juht Marko Läll iseloomustab Gerda Michelsoni järgnevalt: „Gerda on väga abivalmis, sõbralik ja hea suhtleja. Tema peale saab alati kindel olla. Samuti kuulub Gerda Võru valla haridus-, kultuuri- ja spordikomisjoni ning Võru valla noorteaktiivi koosseisu. Lisaks jõuab ta Parksepa noortemajas noortega erinevaid tegevusi teha ning ka abistada suurürituste korraldamisel. Ta on kiire, taiplik, laia silmaringiga, abivalmis, usaldusväärne ja suure tegutsemisinnuga noor, kes ei kohku tagasi ka kõige raskemate väljakutsete ees. Tänavusel kesköökossu üritusel oli ta partnerlusjuhi ametikohal ning kogus aastate suurima rahalise toetuse.

Aasta noor nominendid olid Rain Traagel ja Triinu Tõnison.

Aasta kogukonna tegu – maheturg Vastseliinas

Maheturu idee autor on Rea Sepping Eikellegimaalt. Eellugu sellele on järgmine – suvel said Vastseliina meierei ees kokku seltskond permakultuuriviljelejaid, kes arutasid, et Vastseliinas võiks olla taluturg. Uurides erinevaid võimalusi, pakkus Rain Kivilo välja, et turg võiks tegutseda meierei õueala. Nüüdseks tegutseb maheturg reedeti ja piirkonna inimesed on tänulikud selle võimaluse eest.

Tänukirjad kodanikupäeva puhul:

Kristi Vals – hea koostöö eest Võru valla üritustel;

Andres Jaaska, Inge Vill ja Lembit Kattai – aktiivsed kogukonnaelu arendajad;

Tagaküla Laulu Mängu Selts Kungla – järjepideva töö eest Tagaküla kogukonna heaolu loomisel;

Hannes Ots – aktiivse tegevuse eest Vastseliina piirkonnas;

Erki Alliksoo – aktiivse tegevuse eest discolfi edendamisel Vastseliinas;

Mari-Liis Saks – aktiivne kogukonnaelu arendaja;

Parksepa noortemaja – särav startija / aktiivse tegevuse ja noorte vaba aja sisustamise eest:

SA Kultuurimaja Kannel – suurepärase koostöö eest Võru valla ürituste korraldamisel.

Tänukirjad vabatahtliku töö eest turvalise elukeskkonna loomisel Võru vallas said **Ahti Treier, Jaan Rüüberg, Oliver Land, Kalle Päkk, Kristi Pai** ja **Kersti Vill.**

Muusikalist elamust Võru valla sädeinimeste tunnustamisel pakkus ansambel Lonitseera ning õhtut juhtis Margus Ader. Tantsuõhtut jätkas ansambel Säde.

Võru valla sädeinimeste tunnustamine toimus kolmandat korda. Ürituse on ellu kutsunud Võru vallavalitsuse kultuurispetsialist Maarika Rosenberg.

Birgit Pettai
avalike suhete spetsialist

Võru vallavalitsuse novembrikuu istungitelt

Võru vallavalitsusel toimus novembrikuus kolm istungit.

1. novembril toimunud Võru vallavalitsuse istungil:

• Kinnitati Väimela tervisekeskuse teenuse hinnad, mis hakkavad kehtima 1. jaanuarist 2023.
• Otsustati algatada Lasva külas Järve katastriüksuse detailplaneering ning jäeti algatamata selle keskkonnamõju strateegiline hindamine. Planeeringuala asub Lasva külas Järve katastriüksusel (tunnus 38902:002:0891, maatulundusmaa 100%, 2,77 hektarit). Taotluse kohaselt soovitakse katastriüksust jagada sobiva suurusega elamukruntideks, muuta maaüksuse sihtotstarvet, kavandada elamutele vajalikud tehnovõrgud ning määrata kindlaks avalikule teele juurdepääsutee võimalik asukoht, sh servituudi seadmise vajadus.
• Otsustati kehtestada Puusepa külas Rootsi katastriüksuse detailplaneering ning Luka katastriüksuse ja selle lähiala detailplaneering. Mõlema planeeringuga kavandatakse maatulundusmaale kummalegi viis üksikelamu krunti.
• Otsustati projekteerimistingimuste andmiseks algatada avatud menetlused ehitusprojektide koostamiseks Võrumõisa külas Võrumõisa tee 82 katastriüksusel üksikelamule ja Järvere külas Vahimäe katastriüksusel päikesepargile.
• Otsustati anda projekteerimistingimused ehitusprojekti koostamiseks Kusma külas Võsu katastriüksusel asuvale abihoonele, Mõksi külas Vanamõksi maaüksusele saunamaja püstitamiseks, Kose alevikus Sinika maaüksusele üksikelamu püstitamiseks ja Koloreino külas Kütioru maaüksusele garaaž-laohoone püstitamiseks.
• Otsustati anda ehitusluba Meegomäe külas Ansu maaüksusel asuva hoone ümberehitamiseks puhkemajaks, Parksepa alevikus Võru tee 4 maaüksusel asuva staadioni asemele uue staadioni rajamiseks, Pikasilla külas Rajaleidja maaüksusele ja Hinsa külas Risti maaüksusele puurkaevu rajamiseks ning Meegomäe külas Võrumaa haigla maaüksusel asuva haigla peakorpuse katusele päikesepaneelide paigaldamiseks.
• Otsustati anda kasutusluba Hutita külas Alliku maaüksusel asuvale laiendatud elamule.
• Otsustati algatada riigihanked „Toiduainete tarne Puiga põhikoolile 2022“, „Sõmerpalu kultuuri- ja spordikeskuse hoone projekteerimis- ja ehitustööd“ ja „Kose alevikus tänavavalgustuse ehitamine“, määrati hankemenetlusviisid, vastutavad isikud ning kinnitada hankekomisjonid ja -dokumendid.
• Tunnistati vastavaks riigihanke „Piusa koobastike ohutuse seirete tegemine, selle alusel eksperthinnangu koostamine ja lähteülesande koostamine“ pakkumus ning lükati see tagasi, kuna hankelepingu sõlmimine on muutunud võimatuks või ebaotstarbekaks hankijast sõltumatutel põhjustel.
• Kinnitati lihtsustatud korras hanke „Vana-Vastseliina külas Piusa jõe silla renoveerimine“ tulemused ja otsustati sõlmida hankeleping osaühinguga KKK Partners. Tööde maksumus on 20 820 eurot.
• Kinnitati lihtsustatud korras hanke „Vastseliina mänguväljaku projekteerimistööd“ tulemused, mille kohaselt on edukaks pakkujaks K-Projekt Aktsiaselts ning otsustati sõlmida eduka pakkujaga kolme kuuse tähtajaga hankeleping.
• Otsustati seada tähtajatud sundvaldused Külaoru külas Kirikla katastriüksusel Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutus ja osaühingu Enefit Connect kasuks.
• Nõustuti Leiso külas asuva Kogritsa kinnistu ja Järvere külas asuva Tamme kinnistu koosseisu kuuluvate katastriüksuste jagamistega ja määrati jagamiste tulemusel moodustatavatele uutele katastriüksustele nimed ja maa sihtotstarbed.
• Otsustati anda nõusolek osaühingule Vaks kuuluva sõiduauto Volkswagen Passat Variant võõrandamiseks enampakkumise korras elektroonilise oksjonikeskkonna osta.ee kaudu. Sõiduki alghinnaks on 900 eurot.
• Otsustati korraldada Võru vallale kuuluva Lasva külas asuva Torni tee 9 kinnistu võõrandamine enampakkumise korras oksjonikeskkonnas osta.ee. Kinnistu alghinnaks oli 40 000 eurot.
• Otsustati anda nõusolek osaühingule Kinnistu Haldus tellida Tammesalu kortermaja katlamaja rekonstrueerimine osaühingult G-Building Company.
• Otsustati lubada aktsiaseltsil Eesti Keskkonnateenused alustada prügiveoga hommikul kell 6.00.
• Otsustati väljastada tänukiri eduka kaasava töö eest lasteaia juhtimisel Puiga lasteaia Siilike juhatajale Ere Kungla-Jalajasele ning lasteaia töötajatele Sire Kalale, Epp Voitkale, Kairi Smitile, Meila Saarniidule, Merje Jõgevale ja Airika Tiidule eduka töö eest laste arengu toetamisel.
• Otsustati kinnitada Puiga põhikooli hoolekogu koosseis.

15. novembril toimunud Võru vallavalitsuse istungil:

• Otsustati anda projekteerimistingimused Navi külas Vahe-Treimäe katastriüksusel elamu laiendamiseks.
• Otsustati anda ehitusload Koloreino külas Kütioru maaüksusele garaaži püstitamiseks, Juba külas Oru maaüksusele ja Piusa külas Piusaniidu maaüksusele puurkaevu rajamiseks, Lehemetsa külas Üdriku maaüksusele 15kW päikeseelektrijaama ja Liiva külas Järvemäe maaüksusele 10 kW päikeseelektrijaama rajamiseks, Kirumpää külas Rüütli tee 6 maaüksusel asuva aiamaja laiendamiseks ja ümberehitamiseks elamuks, Verijärve külas Veskisalu maaüksusele järeltöötluse hoone ning Verijärve külas Mäenuti maaüksusele üksikelamu püstitamiseks.
• Otsustati anda kasutusload Navi külas Jaagu maaüksusele ja Kärgula külas Savikalda maaüksusele püstitatud üksikelamutele ning Osula külas Haabmetsa maaüksusele püstitatud suvilale.
• Otsustati võtta peremehetu varana arvele Kärgula külas Karjassaare katastriüksusel asuv elamu.
• Otsustati seada Võru metskond 58, 235 ja 236 katastriüksustele isiklik kasutusõigus Võru valla kasuks valgustatud jalg- ja jalgrattatee ehitamiseks.
• Otsustati Võru valla kasuks seada tähtajatu sundvaldus Kose alevikus Valgjärve tänav 4 asuvale tänavavalgustuse tehnorajatise alale.
• Otsustati määrata Viitka külas maareformi käigus Ala-Viitka katastriüksuse sihtotstarbeks 85% maatulundusmaa ja 15% veekogude maa ning Tserebi katastriüksuse sihtotstarbeks 90 % maatulundusmaa ja 10 % veekogude maa.
• Nõustuti Loosi külas asuva Lukaoru kinnistu ja Tagakülas asuva Teedu kinnistu jagamistega ja määrati jagamiste tulemusel moodustatavatele uutele katastriüksustele nimed ja maa sihtotstarbed.
• Nõustuti Raiste külas asuvate Hoidla, Kuivati ja Traksipõllu katastriüksuste piiride muutmisega ning määrati selle tulemusel moodustatavatele katastriüksustele nimed ja maa sihtotstarbed.
• Nõustuti Võlsi külas asuvate Võlsi tee 36 ja Võlsi tee 36a kinnistute liitmisega ning määrati selle tulemusel moodustatud uuele katastriüksusele nimi ja maa sihtotstarve.
• Kinnitati väikehanke „Veemajanduslike projektide rahastamise taotluste koostamise teenus 2023. aasta keskkonnaprogrammi“ tulemused ning otsustati sõlmida eduka pakkuja, osaühinguga Keskkonnalahendused hankeleping.
• Kinnitati lihtsustatud korras hanke „GPS jälgimisseadmete rent ja nende teenus“ tulemused ja otsustati sõlmida raamleping osaühinguga GSMvalve.
• Otsustati muuta tänavavalgustuse põlemise aega nii, et valgustuse töörežiim on rakendatud kella 6.30–22.00 Sõmerpalu alevikus Jaama tänaval, Pargi ja Nursi teel, Võru–Viljandi mnt l, kaupluse ja teenuskeskuse vahelisel kergteel ja Jänesepargi kergliiklusteel.
• Arutati postiteenuste pakkumist valla raamatukogudes.
• Kinnitati Vastseliina lasteaia ja Parksepa keskkooli hoolekogude koosseisud.
• Kinnitati täiendav tegevustoetus Võru valla koolieelsetele lasteasutustele ning koolidele eesti keelest erineva emakeelega laste ja õpilaste eestikeelseks õppeks vajalike õppematerjalide soetamiseks.

29. novembril toimunud Võru vallavalitsuse istungil:

• Otsustati algatada projekteerimistingimuste andmiseks avatud menetlus Vastseliina alevikus Petseri tänav 6 asuvale multifunktsionaalsele väljakule katuse ja seinte ehitusprojekti koostamiseks.
• Otsustati anda projekteerimistingimused Võrumõisa külas Võrumõisa tee 82 elamu, Kose alevikus Tankla katastriüksusele tankla teenindusjaama ja Järvere külas Vahimäe katastriüksusele päikeseelektrijaama ehitusprojektide koostamiseks.
• Otsustati anda ehitusload Kõvera külas Metsajaani maaüksusele ja Umbsaare külas Laugi maaüksusele üksikelamute püstitamiseks, Meegomäe külas Uue-Mäe maaüksusele, Lasva külas Kaurisoo maaüksusele ja Vastseliina alevikus Koidu tänav 5 kinnistule päikeseelektrijaamade rajamiseks.
• Otsustati anda kasutusload Pulli külas Vanatare maaüksusele ja Võrumõisa külas Võrumõisa tee 27a maaüksusele rajatud päikeseelektrijaamadele.
• Kinnitati väikehanke „Tammi kinnistule paatide sildumisala ja juurdepääsu ehitusprojekti koostamine“ tulemused ja otsustati lükata kõik pakkumused tagasi, kuna kõikide vastavaks tunnistatud pakkumuste maksumused ületavad hankelepingu eeldatavat maksumust ja on hankija reaalsetest võimalustest nii palju suuremad, et hankelepingu sõlmimine ei ole sellise maksumusega hankijale vastuvõetav.
• Otsustati tellida Kose alevikus Valgjärve ja Verijärve tänavavalgustuse ehitustööd juhul, kui maaomanikega saavutatakse maakasutusõiguse osas kokkulepped.
• Kinnitati osaühingu Vaks müüdava soojusenergia hinnaks alates 1. jaanuarist 2023 (ilma käibemaksuta) 85,37 €/MWh.
• Otsustati korraldada Lapi külas asuva Võru vallale kuuluva kinnisasja koosseisus olevate katastriüksuste võõrandamine enampakkumise korras osta.ee portaalis.
• Otsustati Võrumõisa külas asuvatele kinnistutele seada Võru-Kääpa jalg- ja jalgrattatee ehitamiseks, omamiseks ja kasutamiseks isiklikud kasutusõigused Võru valla kasuks. Isiklik kasutusõigus seatakse tähtajatult ja tasuta.
• Otsustati määrata Meegomäe külas asuvale Käbi katastriüksusele uus lähiaadress nimetusega Uus-Meegomäe tee 12a.
• Otsustati määrata Sõmerpalu alevikus asuvale tee katastriüksusele lähiaadress nimetusega Jänesepargi tee L1 ja maa sihtotstarbeks transpordimaa 100% ning nõustuti nimetatud katastriüksuse andmisega munitsipaalomandisse.
• Nõustuti Lasva külas asuvate Tööstuse tee 10 ja Tööstuse tee 12 kinnistu katastriüksuste liitmisega ja määrati liitmise tulemusel moodustatud uuele katastriüksusele nimi ja maa sihtotstarve.
• Nõustuti Väimela alevikus asuva Lapi tee 14 kinnistu ja Kärgula külas asuva Kitski kinnistu jagamistega ja määrati jagamiste tulemusel moodustatavatele uutele katastriüksustele nimed ja maa sihtotstarbed.
• Otsustati parandada teeregistri ebaõigeid andmeid.
• Kinnitati Võru valla 2022. aasta kaasava eelarve hääletusel osalenud ettepanekute paremusjärjestus.
• Otsustati toetada raamatu „Eesti linnud värvides“ väljaandmist 900 euro ulatuses.
• Otsustati pikendada sotsiaaleluruumide üürilepinguid.
• Võeti vastu otsus vahendite eraldamiseks reservfondist.
• Otsustati lubada Võru vallavanem Kalmer Puusepp korralisele puhkusele alates 27. detsembrist 2022 kuni 4. jaanuarini 2023.
• Puiga rahvamaja kultuuri- ja noorsootööjuhi ametikohale ajutiselt äraoleva töötaja asendaja leidmiseks kuulutatud avalik konkurss tunnistati luhtunuks ning otsustati teostada ametikohale sobiva kandidaadi leidmiseks sihtotsingut.

Koostas:
Birgit Pettai
avalike suhete spetsialist

Lisainfo:
Kaja Kiilo
vallasekretär
5787 5848

VÕRU VALD

Enampakkumise teade

Võru vallavalitsus otsustas korraldada Lapi külas asuva Võru vallale kuuluva kinnisasja koosseisus olevate katastriüksuste võõrandamise enampakkumise korras osta.ee portaalis järgnevalt:

- Väike-Lapi (tunnus 91701:001:2299) suurusega 10076 m². Hind: 15114 eurot;

- Auli (tunnus 91701:001:2300), suurusega 5874 m². Hind 11748 eurot;

- Porri (tunnus 91701:001:2301), suurusega 5149 m². Hind 10298eurot;

- Hüüpi (tunnus 91701:001:2302), suurusega 32200 m². Hind 16100 eurot.

Kõikide katastriüksuste maa sihtotstarve on maatulundusmaa.

Alar Veibri
maaspetsialist

Võru vallavolikogu novembrikuu istungilt

Võru vallavolikogu novembrikuu istung toimus 16. novembril Võru vallamajas.

Istungil osales osaühingu Võru tervisekeskuse juhatuse liige Rein Reitalu, kes andis ülevaate Võru tervisekeskuse tegevusest. Vallavanem Kalmer Puusepp rääkis valmisolekust kriisiolukordadeks ja Võru valla kriisikomisjoni tööst.

Istungil tehti järgmised otsused:

• Otsustati Võru vallale kuuluvad Osula külas asuv Lämmitare-6 ja Sõmerpalu alevikus asuv Pargi 6–1 munitsipaalkorterid nimetada sotsiaalkorteriteks.

• Muudeti Võru vallavolikogu 11.09.2019 määrust nr 75 „Kultuuri-, spordi- ja noorsootöö toetamise kord" ja nr 76 „Seltsitegevuse ja kohaliku omaalgatuse toetamise kord".

• Otsustati vastu võtta Võru valla üldplaneering ja tunnistati nõuetele vastavaks keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne ning suunati üldplaneering avalikule väljapanekule.

• Otsustati võõrandada kirjaliku enampakkumise korras Vastseliina alevikus asuv Võidu tänav 14 mitteeluruum, mille üldpindala on 318,60 ruutmeetrit. Ruumi alghinnaks on 20 000 eurot.

• Otsustati seada Võru valla kasuks Võru–Kääpa kergliiklustee ehitamiseks Kääpa külas asuvatele kinnistutele tähtajatud ja tasuta isiklikud kasutusõigused. Nendele kinnistutele Võru valla kasuks kasutusõiguste seadmise eest otsustati seada kasutusvaldus Võru vallale kuuluvale Kanariku külas asuvale Rammuli kinnistule sama suurele maa-alale.

• Otsustati vastu võtta Võru valla 2022. aasta teine lisaeelarve.

Võru vallavalitsuse finantsosakonna juhataja Jaano Uibo andis ülevaate Võru valla 2022. aasta eelarve kolmanda kvartali täitmisest.

Lisaks arutas Võru vallavolikogu istungil Võru võrkpalliklubi taotlust.

Koostas:
Birgit Pettai
avalike suhete spetsialist

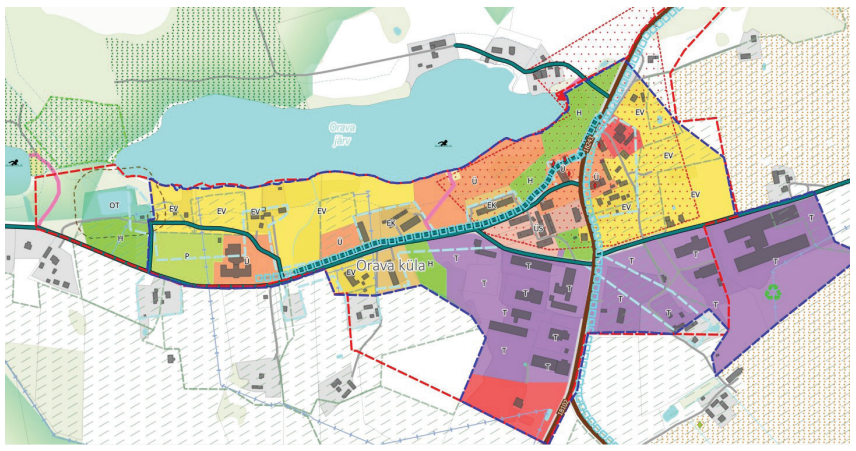
Lisainfo:
Kaja Kiilo
vallasekretär
5787 5848

Võru vallavolikogu novembrikuu istung vallamajas. Foto: Birgit Pettai

Võru valla üldplaneeringu avalik väljapanek toimub 19.12.2022–22.01.2023

Võru vallavolikogu võttis 16. novembri istungil vastu valla uue üldplaneeringu ja tunnistas nõuetele vastavaks selle keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande. Üldplaneeringu eelnõu valmis koostöös osaühingu AB Artes Terrae konsultantidega. Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostasid osaühingu Alkranel keskkonnaeksperdid. Üldplaneering ning keskkonnamõjude strateegilise hindamise aruanne on kooskõlastatud ministeeriumite ning ametkondadega.

Väljavõte üldplaneeringu põhijoonisest (Orava küla). Koostaja: osaühing AB Artes Terrae

Planeeringualaks on kogu valla territoorium, st 952 ruutkilomeetri suurune maa-ala. Üldplaneeringu koostamisel on lähtutud põhimõttest, et keskkonnahäiringuga tootmine peab olema ümbritsevatest elamutest ja puhkekohtadest piisavalt kaugel. Asustuse suunamisel nähakse ette nii olemasolevate elualade tihendamist kui ka maal elamise võimaldamist. Tihedamas asustuses soodustatakse segaotstarbelist maakasutust, et olla paindlikum keskkonnahäiringuta teenuste ja töökohtade loomisel tulevikus. Uus üldplaneering on kehtivatest Sõmerpalu, Lasva, Orava, Võru ja Vastseliina valdade üldplaneeringutest paindlikum. Kui kehtivates üldplaneeringutes on hajaasustuses minimaalseks elamukrundi suuruseks määratud kaks hektarit, siis uues planeeringus sellist tingimust pole. Elamute ehitamisel tuleb jälgida olemasolevat asustusstruktuuri, nõuetekohase kujade täitmist oma maaüksuse piires ning vajalikke servituutide olemasolu. Kehtivate üldplaneeringutega võrreldes on eelnõus vähem alasid, millele kehtib detailplaneeringu koostamise kohustus. Võrreldes varasemalt koostatud üldplaneeringutega, nähakse ette rohkem võimalusi jalgsi- ja jalgrattaga liiklejatele.

Üldplaneeringuga tehakse järgmised ettepanekud:

• Võru maakonnaplaneeringu 2030+ ja Põlva maakonnaplaneeringu 2030+ täpsustamiseks rohelise võrgustiku ja väärtuslike põllumajandusmaade, linnalise asustusega alade ning detailplaneeringu koostamise kohustuse piiride ning tingimuste osas;

• maakonnaplaneeringute muutmiseks vaatekohtade ja ilusate teelõikude ning miljööväärtuslike alade osas;

• vähendada Vastseliina alevikus Keskuse pargi maaüksusel Piusa jõe ehituskeeluvööndit veekaitsevööndi piirini. Vähenduse eesmärk on võimaldada Vastseliina pargi alale avaliku kasutusega puhkerajatiste kavandamist.

Üldplaneeringu eelnõu avalik väljapanek toimub ajavahemikul 19.12.2022–22.01.2023. Elektrooniliselt saab materjalidega tutvuda Võru valla kodulehel www.voruvald.ee/voru-valla-uldplaneering. Paberkandjal saab eelnõuga tutvuda tööajal viies asukohas:

• Võru vallavalitsuses (Võrumõisa tee 4a, Võru linn);
• Osula haruraamatukogus (Osula kool, Osula küla);
• Lasva haruraamatukogus (Palo tee 46, Lasva küla);
• Orava haruraamatukogus (Pargi tee 2, Orava küla);
• Vastseliina haruraamatukogus (Võidu tn 38, Vastseliina alevik).

Avaliku väljapaneku ajal on igaühel võimalik arvamust avaldada. Arvamused tuleb esitada Võru vallavalitsusele kirjalikult hiljemalt 23. jaanuariks 2023 e-posti teel vald@voruvald.ee või paberkandjal Võrumõisa tee 4a, Võru linn 65605.

Pärast avaliku väljapaneku lõppu annab Võru vallavalitsus teada, kus ja millal toimuvad üldplaneeringu avaliku väljapaneku tulemusi tutvustavad avalikud arutelud.

Triinu Jürisaar
planeeringuspetsialist

Head Võru valla inimesed!

Aasta on taas kiirelt möödunud ning kätte on jõudnud detsembrikuu, mil korraks hoog maha võtta ja vaadata tagasi möödunule.

Aasta 2022 on toonud meie ellu mitmeid muudatusi alates energiahinna mitmekordistumisest, euribori tõusust ning lõpetades elu üldise kallinemisega. See on seadnud madalama sissetulekuga ja suuremate kohustustega pered raskemasse olukorda. Lisaks sellele oleme toetamas Ukraina inimesi siin kohapeal ja ka meist mitte kaugel Ukrainas. Aasta alguses puhkenud sõda Ukrainas sunnib ka Eesti riiki tugevdama sõjalist kaitsevalmidust ning sellega seoses on meie piirkonnas aktuaalseks teemaks Nursipalu harjutusväljaku laiendamine.

Võru valla jaoks oli 2022. aasta täis mitmeid sündmusi ja tegusid. Kuna Covid-19 pandeemia ja sellega seonduvad piirangud on möödas, siis andis see võimaluse mitmete kultuurisündmuste edukaks kordaminekuks, näiteks ürituste sari „5 Võru valla päeva". Sama ürituse raames peeti ka Võru valla esimest juubelit.

Hea meel on Puiga põhikooli juurdeehituse üle, sest peagi saab lahenduse aastaid Puiga lasteaeda Siilike kimbutanud pikk laste järjekord ja ruumide kitsikus. Lisaks eelnevale selgub 2023. aasta alguses Sõmerpalu uue lasteaiahoone maksumus, mis loodetavasti on vallale jõukohane ja siis saame juba töödega alustada.

2023. aastalt ootan üldise hinnatõusu pidurdumist, et meie valla eakad ja madalama sissetulekuga pered saaksid hakkama. Oluline on ka rahu maailmas ja seega loodan, et lõpeb sõda Ukrainas ja ärevus meie riigi kaitsevalmiduse rindel.

Võru vallavanem Kalmer Puusepp. Foto: Diana Ruitlane-Rüütli

Kuna detsember on jõulu- ja advendikuu, rahu ja vaikuse aeg, siis soovin teile ja teie peredele ilusat jõuluaega. Tähistage seda meie võrokeste traditsioone järgides ning õpetage neid oma lastele ja lastelastele.

Soovin teile head ja edukat peagi algavat uut, 2023. aastat!

Kalmer Puusepp
vallavanem

Kaunist jõuluaega, toredat vana-aasta lõppu ning kõike head uude aastasse!

SOOVIVAD VÕRU VALLAVOLIKOGU JA VALLAVALITSUS

Nursipalu harjutusvälja laiendamine – miks, kuidas ja mis mõjudega?

Ukraina sõda on näidanud, et väljaõppinud tegev- ja reservteenistus ning relvastus on väga oluline riigi iseseisvuse säilitamiseks. Sõdurite väljaõppeks on vaja neil aga harjutada, mis ei ole võimalik tubastes tingimustes. Maastikku tuleb tundma õppida, keeruliste relvasüsteemide käsitsemist tuleb lihvida peensusteni, üksused peavad harjutama kokkumängu, juhid juhtimist. Nursipalu harjutusvälja laiendamise eesmärgiks on Eestis ära hoida seda, mis praegu toimub Ukrainas ning selleks on vajalik harjutada.

Nursipalu harjutusvälja laiendamine on vajalik Eesti iseseisvuse ja julgeoleku tagamiseks, kuna Venemaa kallaletung Ukrainale, Eesti kaitsevõime suurendamine ning NATO idatiiva kaitse tugevdamine tingib vajaduse kaitseväe harjutusvõimaluste laiendamiseks ning täiendavaks liitlaste vastuvõtuks. NATO otsustas juunis Madridi tippkohtumisel, et tugevdab oma idatiiva kaitset, sh Eesti kaitseks luuakse diviisi struktuur ja määratakse täiendavad liitlasüksused. Maakaitse kahekordistub 20 000 võitlejani ning suureneb ajateenijate arv. Eestis on hetkel vaid üks suurem harjutusväli – Kaitseväe keskpolügoon –, kus on võimalik teha soomusmanöövri ning kaudtuleharjutusi, kuid mis on täna juba pea 100% hõivatud. Kaitseministeeriumi valitsemisala on kaalunud alternatiive üle terve Lõuna-Eesti ning Nursipalu harjutusvälja laiendamine on olemasoleva taristu paiknemist ja eraomandi osakaalu harjutusvälja alas ja sellest lähtuvalt ka laiendamise vajadusi arvestades ainuke realistlik lahendus.

Nursipalu harjutusvälja laienemise huviala kaardistus on esimene samm, mis põhineb kaitseväe vajadustel, arvestab vajalike manööver- ja laskealadega, eri relvasüsteemide ja ettenähtud ohualadega. Edasise protsessi käigus tullakse kohale, suheldakse kohalike inimestega ning püütakse aru saada kõikidest soovidest ning muredest – mitte kõigi kohalike vajadused ning soovid ei ole ühetaolised. Läbirääkimiste käigus arvestame kõigi maaomanike huviga ning leiame kõikidele osapooltele sobiva lahenduse. Riik on läbirääkimistel paindlik, millele viitab ka asjaolu, et viimase 20 aasta jooksul on riigikaitseliste ehitiste tarbeks omandamisel jõutud kokkuleppele 99,8% juhtudel ning vaid ühel juhul pole see õnnestunud. Kodanikuühiskonna aktiviseerumine, rahvakohtumised, petitsioon ja meediahuvi on täiesti normaalse ning eluterve demokraatia tunnus. Inimestel on võimalus oma muret väljendada ning riigi ülesanne on olla empaatiline, selgitada ja leida lahendusi.

Nursipalu harjutusvälja huvialast ja läbirääkimistest

Kaitseministeerium ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus avaldasid 21. novembril Tsooru rahvamajas kolme valla esindajate ja kohalike elanikega kohtudes Nursipalu harjutusvälja laiendamise esialgsed plaanid koos väljaõppeala huvialaga, mis ulatub Antsla, Rõuge ja Võru valla territooriumile. See on alles esimene samm läbirääkimistel ning arendustegevuste planeerimisel. Säilitamaks võimalikult palju kohalikku kogukonda, oleme teinud järeleandmisi ala suuruse osas ja vähendanud soovitava ala suurust – koos olemasoleva 3134 hektari suuruse Nursipalu harjutusväljaga on huviala vähem kui 10 000 hektarit, mis on väiksem kui Harjumaal asuv keskpolügoon. Arvestades relvasüsteeme ja nende ohualasid, mille kasutamist on meil ja liitlastel vajalik harjutada (näiteks kaudtule- ja soomusmanöövri harjutusi), hõlmas esialgne huviala eskiis 12 000 hektarit.

Eelkõige toimub laiendus riigimaade arvelt – umbes 75% ning see puudutaks võimalikult vähe erakinnistuid. Harjutusvälja laienduse ala sisse jääb paraku 217 eraomandisse kuuluvat maaüksust, sh 21 maaüksust, millel asub Maaameti registri andmetel eluhoone. Kuna tegemist on sealhulgas ka reaalsete kodudega, siis oleme valmis kulutama aega ja energiat, et leida kõigile osapooltele sobiv lahendus.

Kõigile maaomanikele, kelle kinnistu jääb harjutusvälja laiendamise huvialasse, on saadetud vastavasisuline teavitus e-kirja või paberkandja teel. Kaitseministeeriumi valitsemisala eesmärgiks on jõuda eraomanikega kokkuleppele lähtudes kinnisvara avalikus huvides omandamis seadusest (KAHOS) – kokkuleppel maaomanikuga saab toimuda, kas müügitehing või maade vahetamine. Varasemas praktikas ei ole vaid ühel juhul õnnestunud omandamise osas jõuda kokkuleppele. Tõenäoliselt võtab kogu harjutusvälja ala välja arendamine, sh maade omandamine mõned aastad. Hindamisel määratakse hüvitusväärtus, millele on võimalik lisada kokkuleppele jõudmisel motivatsioonitasu 20% (kuid mitte vähem kui 0,8-kordne ja mitte rohkem kui 50-kordne keskmine brutokuupalk) ja täiendav hüvitis 10%, kui omandataval kinnistul asub hoone, mida kasutatakse elamiseks. Riigile kinnisvara müügi puhul kehtib tulumaksuvabastus. Alternatiiviks on vahetusmaa leidmine. Võimalik on vahetada kinnisasja, kuid vahetatavad kinnisasjad peavad paiknema sarnases turupiirkonnas ja riigilt vahetuseks pakutava kinnistu väärtus võib olla maksimaalselt 30% kõrgem omandatava kinnistu väärtusest. Väärtuste vahe tuleb tasuda sellel osapoolel, kes vahetuse tulemusena saab kallima kinnistu.

Keskkonnast ja kogukondadest

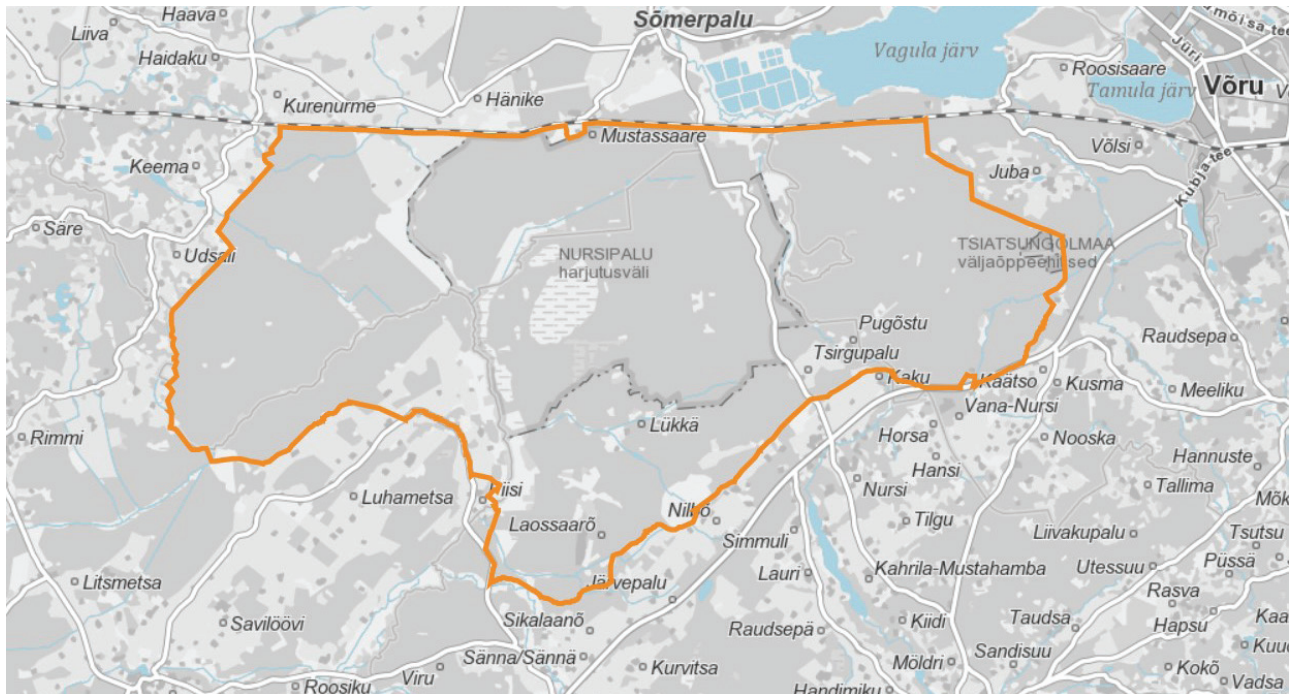
Paljud harjutusväljad ja väljaõppealad jäävad mõningal määral ka looduskaitsealade alla või piirnevad nendega. Aladel on tihtipeale erinevad hoiualad, vääriselupaigad, maastikukaitsealad jne. Sellest tulenevalt on ka kaitseväe alade liigirikkus suurem, kuna harjutusväljadel kehtivad liikumispiirangud seoses keskkonna- ja ohualadega. Harjutusväljadel on loodus omapäi. Harjutusväljadel ja nende läheduses seiratakse riiklikult ka mitmeid kaitsealuseid liike, kelleks on näiteks kõred, kivisisalikud, väike-konnakotkad, must-toonekured, metsised jp teised linnu-looma ja taimeliigid. Väljaõppealadel tehakse regulaarset põhjavee ning pinnaseseiret, sh pliiuuringuid, kus ei ole lähtudes kaitseväe tegevusest probleeme tuvastatud. Kaitseväe jaoks on oluline keskkonnahoid, kuna meie kaitsmisel on oluline metsane keskkond, mis kaitseb meid. See keskkond ei jää ainult kaitseväe kasutada. Kõikidel aegadel, mil väljaõppetegevust ei toimu, saavad kohalikud inimesed käia aladel metsas seenel-marjul või kasvõi niisama matkamas.

Harjutusväli ei tähenda kohaliku elu lõppu – vastupidi – keskpolügoon asub Kõrvemaal, mis sarnaselt Nursipaluga on äärmiselt maalilises paigas, vahetult Ohepalu looduskaitseala ja Põhja-Kõrvemaa looduskaitseala kõrval, kiviviske kaugusel Lahemaast. Seal saab käia seenel, marjul, kalal, suusatamas. Ka mitmed turismifirmad tegutsevad harjutusväljade kõrval. Vallad, nagu Kuusalu või Tapa on kaitseväe kohalolust kasu lõiganud. Keskpolügooni näitel saab riik isegi kaasa aidata kohaliku pärandi säilitamist, nagu seda on mahajäetud turbatööstusküla ning tulevase linnavõitluslinnaku Rabasaare pärandkultuuritahvlite ülesmärkimine. Männiku harjutusväli asub Tallinna külje all tiheasustuse kõrval, kus suunas jätkub hoogsalt ka Tallinna valglinnastumine. Kohalikku kogukonda toovad raha ka need sõdurid, kes tarbivad kohalikes kogukondades kaupu või teenuseid.

Harjutusvälja laiendamisega tehakse kindlasti ka müramodelleerimine, sest laiendamisega võib kasvada müra leviku ulatus. Kuna raskerelvade sihtmärgialasid planeeritakse tulevikus hajutatult, siis hajub alas ka intensiivne müra. Lisaks on oluline märkida, et harjutusväljadel ei toimu pidevat relvadest laskmist ja iga kell ei tohi harjutama minna. Harjutustest antakse ette teada kohalikele omavalitsustele ja laiemale avalikkusele ning lisaks on keelatud teatavatel perioodidel mürarikka tegevuse tegemine.

Meie kaitsejõududel on vaja ala, kus nad saavad harjutada relvasüsteemide käsitlemist, üksuste vahelist kokkumängu ning juhid juhtimist. Sellist ala on vaja just Lõuna-Eestis, kuna üle Eesti on väljaõppealade võimekus ammendunud ning sõduritel Võrus on vaja harjutamispaika, mis on kodulinnaku lähedal. Nursipalu harjutusvälja laiendamine alles algab ning terve läbirääkimiste-projekteerimiste võtab aastaid aega.

Elari Kalmaru
Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse harjutusväljade portfellijuht

Ala, kuhu laieneb Nursipalu harjutusväli. Allikas: EstMil Geoportal

Kõigil maaomanikel, kelle kinnistu jääb harjutusvälja huviala piiresse või kes asuvad harjutusvälja laiendamise vahetus läheduses, palume kontaktandmete täpsustamiseks ning küsimuste küsimiseks pöörduda e-posti teel aadressile harjutusvaljad@kaitseinvesteeringud.ee. Juhul kui e-kirja ei ole võimalik saata, siis helistage numbrile 5878 1665. Rohkem informatsiooni leiate aadressilt https://mil.ee/harjutusvaljad/#t-nursipalu-laiendamine.

Juhime tähelepanu asjaolule, et Nursipalu harjutusala laienduse huviala piir on avalik, mistõttu võivad esineda olukorrad, kus maaomanikud saavad ostupakkumusi ka kiireid tehinguid pakkuvatelt kinnisvara kokkuostjatelt. Palume müügisoovi korral igal juhul oodata ära Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse pakkumus, sest:

1. riik maksab kinnistu ostu korral motivatsioonitasu 20% (kuid mitte vähem kui 0,8-kordne ja mitte rohkem kui 50-kordne keskmine brutokuupalk);

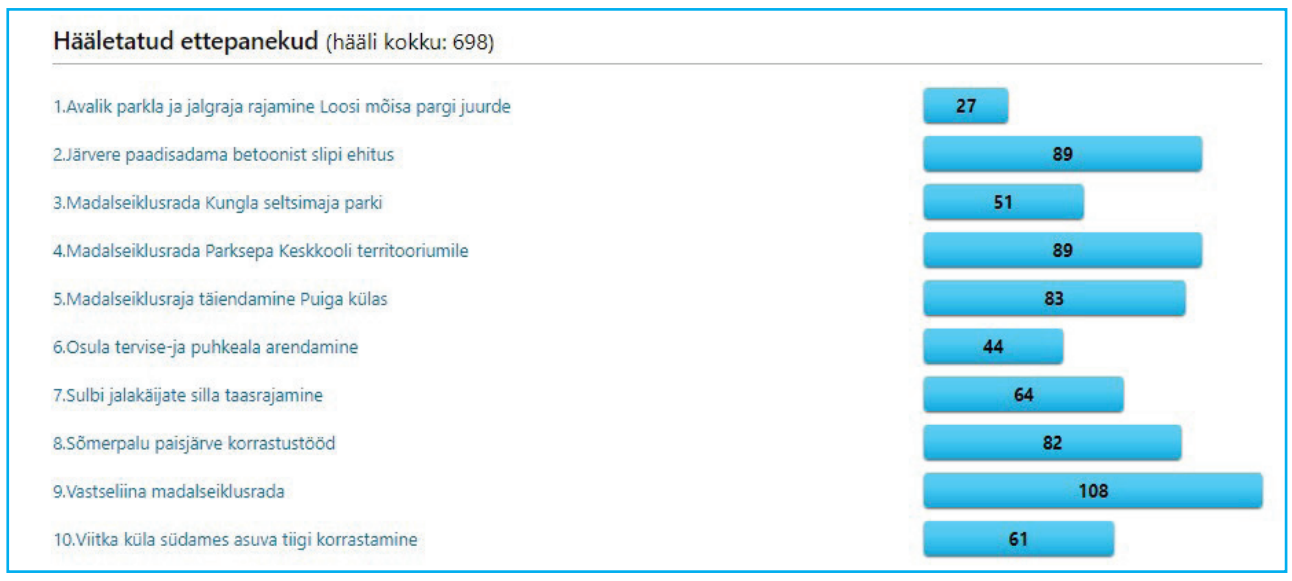
2. riik maksab elamiseks kasutatava hoone ostu korral hüvitist 10%;

3. riigile kinnisvara müügi korral kehtib tulumaksuvabastus (20%).

Paralleelselt maade omandamisega alustatakse lisaks:

- Tsiatsungõlmaale harjutusvälja teeninduskeskuse kolimist;
- Sõmerpalu-Nursi riigimaanteele alternatiivse trassi projekteerimist ja ehitamist;
- keskkonnamõjude ja sotsiaalmajanduslike mõjude kaardistamist ja leevendusmeetmete koostamist. Kindlasti toimub müramodelleerimine, kuna laienemisega kaasneb kindlasti müra kasv ja leviku ulatus.

Kaasava eelarve hääletuse võitis Vastseliina madalseiklusrada

Võru valla 2022. aasta kaasava eelarve hääletus on lõppenud. Hääletuse võitis 108 häälega Merlis Pajustiku esitatud ettepanek Vastseliina madalseiklusrada, mille hinnanguline maksumus on 20 000 eurot. Võru vallavalitsus viib ettepaneku järgmisel aastal ellu.

Võru vallavalitsus ootas kaasava eelarve ettepanekuid käesoleva aasta 1. septembrist kuni 9. oktoobrini. Kokku laekus 13 ettepanekut, millest kümme osales hääletusel. Võru valla kaasava eelarve hääletamine toimus 7.–13. novembrini elektrooniliselt VOLIS keskkonnas. Kokku andis oma hääle erinevate ettepanekute poolt 698 Võru valla elanikku. Meil on hea meel, et hääletusaktiivsus oli oluliselt kõrgem kui eelmisel aastal. Täname kõiki ettepanekute esitajaid ja hääletajaid!

Vastseliina madalseiklusraja idee tutvustus

Viimasel ajal on tehtud mitmeid uuringuid kooliõpilaste tervisekäitumise kohta. Eesti kooliõpilaste tervisekäitumise uuringu kohaselt liiguvad Eesti lapsed vabatahtlikult vähem, kui vangid. 2021. aasta septembri lõpus avaldas Tervise Arengu Instituut (TAI) esimese ja neljanda klassi õpilaste seas 2019. aastal läbiviidud õpilaste kasvu uuringu tulemused, mille kohaselt oli 30 protsenti lastest ülemäärase kehakaaluga. Liigne kehakaal oli rohkem levinud poiste ja väiksemates asulates elavate inimeste seas. Mõlema uuringus tulemusena selgub, et liikumisharjumust tuleb tekitada maast madalast. Iga lapsevanem saab vaadata, kuidas suunata oma last rohkem liikuma, rohkem jalgsi käima ja olema füüsiliselt aktiivsem.

2022. aasta veebruarist on Vastseliina gümnaasium liitunud Tartu ülikooli liikumislabori algatusel sündinud programmiga „Liikuma kutsuv kool“, mille eesmärgiks on pakkuda õpilastele, õpetajatele ja lapsevanematele ideid ja lahendusi, et eri vanuses lapsed saaksid rohkem liikuda ja peaksid vähem istuma. Sellest lähtuvalt on oluline luua kooli juurde võimalusi, kus õpilastel oleks huvitav ja liikumist soodustav vabaaja veetmine. Vastseliina piirkonna vajadused madalseiklusraja loomiseks on järgmised: luua õpilastele vahetundide, pikapäevarühma ajal ning pärast tunde õues tegutsemiseks huvitav ja liikumist ning ronimist soodustav võimalus. Samuti luuakse koolibussi ootamise ajaks bussi väljumise koha lähedale aktiivse liikumise võimalused. Lapsevanemad, kes tulevad kooli juurde spordiga tegelema, saavad kaasa võetud lapsed madalseiklusraja juurde tegutsema jätta.

Imre Maidla
arendusspetsialist
imre.maidla@voruvald.ee
5911 8893

Võrumaa kutsehariduskeskuses algavad koolitused

• **Tabelarvutus algajatele:** 4.–19. jaanuarini 2023

• **Catering ja peoteenindus**: 4. jaanuarist kuni 22. veebruarini 2023

• **Hüdroseadmete käitleja**: 10.–26. jaanuarini 2023

• **Arvuti baasoskuste koolitus:** 11.–26. jaanuarini 2023

• **Pärandturismi teenuste disain ja digiturundus**: jaanuarist märtsini 2023

• **Tehniline joonestamine (2D):** jaanuarist märtsini 2023

• **Tehniline joonestamine (3D)**: jaanuarist märtsini 2023

• **Keevitaja koolitus**: jaanuarist märtsini 2023

• **Bürootöötaja digioskused**: jaanuarist märtsini 2023

* Koolituste kuupäevad täpsustuvad.

Kõik koolitused on osalejale tasuta. Koolitusi toetab programm „Täiskasvanuhariduse edendamine ja õppimisvõimaluste avardamine”.

Lisainfo: Terje Kruusalu (terje.kruusalu@vkhk.ee, +372 785 0817) või Merle Vilson (merle.vislon@vkhk.ee, +372 785 0818) ning kodulehel www.vkhk.ee

Navi küla osaleb arukate külade arenguprogrammis

Leader tegevusrühmadest on üks või teine lehelugeja ehk varasemalt kuulnud, aruka küla arenguprogrammist ilmselt vähem. Nüüd on põhjust. Arukad külad (Smart Villages) on Euroopa Komisjoni algatus innovaatiliste lahenduste juurutamiseks külakogukondades, toetudes kogukonna väärtustele ja võimalustele. Eesmärk on kohaliku elu edendamine läbi kogukondade koostöö teiste küladega nii Eestis kui üle piiri. Eestis rakendatakse arukate külade lähenemist esmakordselt 13 Leader tegevusrühma koostööprojekti “Arukate külade arenguprogramm” raames.

Programmis on 24 kogukonda üle Eesti. Võrumaa partnerluskogu piirkonnas on otsustanud võimalusest kinni haarata Navi küla, kelle liitumine programmiga on nutikas lahendus juba iseeneses. Aktiivse kogukonna siit- ja sealtpoolt pulbitsemine sujuvama ühise eesmärgi nimel tundus olevat mõistlik mingisse kindlamasse vormi valada, et siht silme ees püsiks selge ka pikemas perspektiivis. Arenguprogramm andis selleks mentortoe kaasabil võimaluse ning Stanislav Nemeržitski juhendamisel ja Navi külaseltsi eestvedamisel valminud küla arengusuunad said kogukonna hulgas läbiviidud küsitluse ja aset leidnud arutelude käigus paika. Lähiaja fookusteemad Navi külas haakuvad märksõnadega: õppimine, kogukond, koosloome ja liikumisharrastus. Lahtikirjutatuna leiab märksõnade tagant juba pikaajalisi traditsioone, näiteks Väärikate Ülikooli loengud ja lasteaiakohtadele leevendust toov pop-up lastehoiu teenus või soovi katsetada millegi uuega, nagu küla ajaloopärandi senisest sisukam eksponeerimine ja rahvaspordiürituste kavandamine. Seda kõike selleks, et kogukond tunneks jätkuvalt indu oma juuri just Navi kandis sügavamale uuristada. Küla seltsimaja füüsilise keskkonna parendused alates heakorratöödest ja valgustusest, lõpetades seltsimaja turundusega, on suund, mis toetab Navi küla head elu veel omalt poolt ja ka need on pikas perspektiivis terasema pilgu all.

Kui Navi küla esindajate enda käest küsida, mille üle nad oma kogukonna lahenduste osas eriti rahul on, saame vastuseks nii algatused laste kui seeniorite suunal. Ülle Tillmann Navi kogukonnast: “Praktiline kasu arenguprogrammist eelkõige on see, et saime toetust tegevustele, mis seni olid alarahastatud. Tänu programmile on meil võimalik teha teadlikku tööd vanemaealistega, näiteks korraldame ühiseid moosikeetmisi. Ja plaanis on ka väljasõite maakonna piires.” Ülle Tillmann lisab, et kogukonna eripära on olla avatud kogukond ja nende tegemistega oodatakse liituma ka inimesi kaugemalt. Pop-up lastehoid toimib samuti väga edukalt – mänguringist alguse saanud kuni kolmeaastaste hoiurühm on hetkel piirmäärani täitunud.

Nagu alguses öeldud, on piirkondi Eestis teisigi, kes võivad elevusega rõõmustada, et on leidnud just enda külakogukonna ressursid ja need nutikalt oma tugevusteks saavad pöörata. Luunja kandis rühitakse näiteks selles suunas, et kõik ettevõtjad, avalike teenuste punktid ja matkarajad saaksid kokku ühele interaktiivsele kaardile, et nii elanikul kui läbisõitjal oleks tee sirgem ja selgem. Ja Põhja-Harjumaal mereäärses Neeme külas lükatakse käima külakino ja juurutatakse pühapäevast perehommiku traditsiooni, et ka uutel piirkonda tulijatel oleks lihtsam kogukonda sulanduda.

Lõpetuseks veel korra Arukate külade arenguprogrammi eesmärgist. Kui terminid. Nagu Euroopa Komisjon, innovaatilised lahendused, juurutamine ja tegevusrühma koostööprojekt välja jätta, siis sisuliselt on arukas küla see, kes leiab üles oma kogukonna tugevused ja paneb need enda kasuks tööle. Digilahendused ei ole seejuures ilmtingimata must be element – ka kogukonnateenused, taastuvenergia, ringmajandus on märksõnad, mis arukat küla iseloomustavad

Huvi korral on võimalik heade näidetega mujal Euroopas tutvuda Euroopa arukate külade võrgustiku Smart Rural 21 (www.smartrural21.eu) veebilehel, kust leiab leidlikke lahendusi nii ettevõtluse (ökoturismi turundusvõrgustiku ellu kutsumine Iirimaa näitel) kui tänases päevas eriti põletavalt huvipakkuvas energiatõhususe valdkonnas (energia tootmine aiandus- ja toidujäätmetest Rootsi Sunderbyni kogukonna näitel).

Arukate külade arenguprogrammi kohta saab rohkem infot aadressil https://leaderliit.eu/arukad-kulad/.

Keit Lipp

Artikkel on valminud LEADER koostööprojekti „Arukate külade arenguprogramm“ raames.

ARUKAD KÜLAD
LEADER EESTI

Märdikuu oli Orava koolis traditsiooniline

Märdikuusse jäi kaks Orava kooli traditsioonilist sündmust: võru keele nädal ja kadrilaat. Võru keele nädala läbivaks jooneks on aastaid olnud võrukeelsed tunnid. Lisaks osaletakse Võrus ettelugemispäeval "Kullõ, ma loe sullõ". Seekord käisid lugemas Rico Salmus, Karl Asu ja Mireli Koddala. Koolis mängisid kõik õpilased võru keele sõnade tundmise mängu „Kuldvillak". Kuna võru keele nädalasse jäi ka mardipäev, kujundas õpetaja Helen Atspool õpilaste kunstitöödest uhke mardi- ja kadripäevale pühendatud seinalehe, mille võrukeelsed tekstid kirjutasid samuti õpilased. Kogu koolipere sai aktiivse osalemise eest rinnamärgi "Kõnõlõ mukka võro kiilt".

Orava kooli lapsed ja õpetaja Ene Säinast. Foto: Liina Loosaar

17. novembril osalesid Orava kooli õpilased Rico Salmus, Aleks Sander Vaarik ja Ainolii Valgemäe ning õpetaja Kadri Kivit Võru maakonna esimesele kooliastmele mõeldud teadmuspäeval Vastseliinas. Töötubades valmistasid ja maitsesid õpilased erinevaid kamajooke, meisterdasid endale magneti, tegid võlupliiatsi ning osalesid QR-koodi jahil.

Kadripäeva hommikul tulid paljud õpilased ja õpetajad kooli kadririietes. Keskpäeval algas kadrilaat, kus õpilased müüsid kodus küpsetatud kooke ja pirukaid. Laada eesmärgiks oli toetada Tartu Emajõe kooli nägemispuudega õpilastele abivahendite ostmist. Raha heategevuseks koguti nii küpsetiste müügist kui annetustena korjanduskarpi. Kogutud summa ei olnud suur, kuid oluline oli teadvustada heategevuse olemust. Laadameeleolu hoidsid üleval vilistlane Aigar Lumi lõõtsapilliga ja õpetaja Heli Lumi kandlemänguga.

Ene Säinast
Orava kooli ajaloo-, keemia- ja võru keele õpetaja

Parksepa keskkoolis peeti isadepäevaõhtut

Sel aastal toimus Parksepa keskkoolis väga tegus isadepäeva õhtupoolik, mida peeti mardilaupäeval, 9. novembril. Suur rõõm oli näha nii palju peresid, kes olid kooli kokku tulnud.

Õhtu avas tervitusega kooli direktor Aigi Sikkal. Üles astus koolibänd Kroks, kes tõi esmaettekandena publikuni kaks lugu "Tee mis sa tahad" ja "Kikilips". Edasi kulges õhtu töötubadena. Pered jagati punasteks, kollasteks, rohelisteks ja sinisteks tiimideks. Kokku oli neli töötuba: laul- ja tants, toidu tegemine, robootika ja teatevõistlused. Nalja, naeru ja mõnusat koostegemist jagus kõikjale. Töötubasid vedasid õpetajad Endla Kersman, Mariina Kõrs, Sirje Hütt ja Margus Koorning Ene Kärg.

Aitäh panustamast õpetaja Helle Liloson ja Esta Varik. Suur aitäh isad-emad, et tulite ja veetsite toreda õhtu koos oma lastega toimetades. Järgmise toreda tegemiseni! Tegutseme üheskoos!

Airi Pütsep
Parksepa keskkooli huvijuht

Parksepa keskkooli bänd Kroks. Foto: Erakogu

Väimela lasteaias Rukkilill peeti võru keele nädalat

Tänavu toimus võru keele nädal 7.–11. novembrini ja selle aasta moto oli „Üts süä, kats kiilt!". Võru keele nädalat peame ikka selleks, et keelele rohkem tähelepanu pöörata ja eelkõige seetõttu, et seda palju rohkem kõnelda.

Väimela lasteaias Rukkilill möödus võru keele nädal väga hästi ja toimekalt. Terve nädala jooksul toimus igal päeval midagi võrukeelset ja neist tegemistest võeti heameelega osa.

Esmaspäeva hommikul võtsime vanemaid õues vastu võrukeelse tervitusega. Mõned vanemad olid teadlikud, et algamas on võru keele nädal, teised olid meeldivalt üllatunud. Jagasime infot nädala kohta, näiteks julgustamaks vanemaid lastega võru keeles suhtlema, jagasime kõigile teemakohase voldiku „Kuidas hoida võru keelt? Räägi seda lapsega!". Kutsusime vanemaid koos lapsega mängima „Võrokõsõ välläkutsõt", kus igal päeval tuli täita lihtsaid ja lõbusaid keelelisi ülesandeid.

Võru keele nädala teisel päeval sanditasid majas keelepesa rühma võrukeelsed mardisandid. Peo eesmärk oli teistele rühmadele esitada erinevaid võrukeelseid laule, laulumänge, küsida mõistatusi ja mängida erinevaid mänge.

Väimela lasteaia võrukeelsed mardisandid. Foto: Erakogu

Kolmanda päeva lõuna ajal planeerisime töötajatele Ene Säinaste koostatud mälumängu „Kuldvillak", kus kõik said ennast proovile panna võrukeelsete sõnade tundmises. Neljandal päeval toimus lastele näitemäng "Kuis kahrukõsõ tohtri mano lätsi". Heameel oli tõdeda, et kuigi lapsed nimetavad võru keeles üksikuid sõnu, siis aru said nad meie jutust päris hästi.

Võru keele nädala lõpetas Kati Soon, kes tutvustas lastele erinevaid kandleid ja torupilli. Lapsed said kuulda pillide erinevaid helisid, kaasa laulda laule ja tantsida ussitantsu. Lisaks soovitasime õpetajatel kuulata lastega „Helüaidast" võrukeelseid laule ja jutukesi, vaadata Youtube'i keskkonnast multifilmi „Vanaesä kinnas" ja „Jäno-Jussi multikid". Õpetajaid kutsusime osalema veebiviktoriinis "Tark ku tarõpõrss".

Oli tegus ja töine nädal. Täname kõiki, kes nädala hea kordamineku nimel meil nõu ja jõuga abiks olid.

Piia Peedel ja Maivi Potter
Väimela lasteaia Rukkilill
keelepesa õpetajad

Puiga lasteaed tähistas 55. juubelit

Puiga lasteaia Siilike kollektiiv ja Võru vallavanem Kalmer Puusepp. Foto: Birgit Pettai

11. novembril tähistas Puiga lasteaed Siilike 55. juubelit.

Juubeli puhul toimunud kontsert-aktusel andis Võru vallavanem Kalmer Puusepp üle tänukirjad eduka kaasava töö eest lasteaia juhtimisel Puiga lasteaia Siilike juhatajale Ere Kungla-Jalajasele ning lasteaia töötajatele Sire Kalale, Epp Voitkale, Kairi Smitile, Meila Saarniidule, Merje Jõgevale ja Airika Tiidule eduka töö eest laste arengu toetamisel.

Võru vallavanem Kalmer Puusepp ütles oma kõnes lasteaia sünnipäeval, et Puiga lasteaia Siilike viimased kümmekond aastat on tundunud talle huvitavad, sisutihedad ja need on teda köitnud. "Puiga on piirkond, kuhu tuleb palju noori peresid elama ja selle üle võib ainult heameelt tunda. Lapsed, noored ja haridus on Võru valla üks prioriteetidest," lisas Puusepp oma kõnes.

Puiga lasteaia Siilike direktori Ere Kungla-Jalajase sõnul on Puiga lasteaia 55 aasta jooksul lõpetanud 720 last. Jah, "lapsepõlv on tore aeg, kui sul on oma lasteaed", nagu laulsid kontsert-aktusel Puiga lasteaia lapsed. Soovime õnne ja rõõmsaid ning tegusaid lasteaiapäevi!

Birgit Pettai
avalike suhete spetsialist

Parksepa keskkooli õpetajad käisid Erasmus+ õpirändel 21. sajandi oskusi avastamas

Parksepa keskkooli matemaatikaõpetaja Anneli Tambets ja haridustehnoloog Šeila Mündi osalesid 7.–12. novembrini Erasmus+ projekti "21. sajandi oskuste arendamine Parksepa Keskkoolis" raames õpirändel Hispaanias Barcelonas. Uusi teadmisi omandati kursusel "Discover the 7Cs: Learning for Life (and Work) in the 21st Century".

Kuna maailm muutub pidevalt, on õpilastel vaja lisaks akadeemilistele teadmistele ka teatavaid elulisi oskusi. Lisaks varasemalt oluliseks peetud neljale alustalale – kriitiline mõtlemine, suhtlemine, koostöö ja loovus – keskenduti sel kursusel ka kolmele uuele 21. sajandi tähtsale oskusele, milleks on informatsiooni- ja meediakirjaoskus koos IKT (info- ja kommunikatsioonitehnoloogia) teadmistega, multikultuurne mõistmine ning karjääri loomiseks ja elus toimetulemiseks vajalike vahendite omandamine.

Uusi teadmisi omandati tehes rühma- ja paaristöid, osaledes aktiivselt ajurünnakutel ning ka praktiliste tegevuste ja mängude käigus. Arutelud erinevatest riikidest pärit kolleegidega aitasid mõista hariduse mitmekülgsust maailmas. Kursusel osales lisaks eestlastele õpetajaid Taanist, Itaaliast, Sloveeniast ja Horvaatiast.

Kursusel avanes võimalus jagada õpetajatööga seonduvaid mõtteid ja otsida lahendusi murekohtadele, mis on hetkeolukorras euroopasiseselt paljuski sarnased.

Kursusel osalenud õpetajad Kataloonia Rahvuslikus Kunstimuuseumis. Foto: Yanella Ojeda

Arutati, kuidas saada hakkama erinevatest rahvustest õpilastega, kes tulevad tihti väga erinevast kultuuriruumist ning kuidas tulla toime erivajadusega laste ja suure töökoormusega.

Ühiselt külastati Kataloonia rahvuslikku kunstimuuseumit, kus loodi üheskoos eriilmelistele kunstiteostele loominguline narratiiv. Lisaks käidi ka maagilises Piccasso muuseumis.

Kursuse tegid väärtuslikuks eriilmelised aspektid: nii loengud ja praktilised ülesanded, aga ka põnevad vestlused ja kultuurilised elamused.

Kahtlemata omandati õpirändel palju uusi 21. sajandi oskusi, ent kursus andis lisaks võimaluse tutvuda teistest riikidest pärit kolleegide töövõtetega ning nendega kogemusi vahetada.

Anneli Tambets ja Šeila Mündi
Parksepa keskkooli Erasmus+ õpirändurid

Erasmus+
Rikastab elu, avardab silmaringi.

Kääpa kooli õpilased läbisid kadrikooli

23. novembri õhtul toimus lisaks tavatundidele Kääpa põhikooli 2. klassi õpilastele veel teinegi koolipäev – kadrikool, kus õpiti santide kombeid ja viidi läbi erinevaid tegevusnurkasid. Näiteks toimus viljakotikeste õmblemine, matemaatilised nuputamisülesanded, keelevääänamise harjutused ning ruumilise taju ja mõtlemise ülesanded. Lisaks õpiti selgeks mitmeid laule ja luuletusi, valmistati õhtusöök, jaotati rollid, valmistati ette vahva kostüüm ja palju muud. Kadrikooli lõpetuseks külastati ja käidi õpitud kavaga santimas.

Aitäh osaühingule Capra, Kääpa hooldekodu toredale perele ja Kääpa põhikooli kokatädidele sandi-andide ning imemaitsva koogi eest. Aitäh lapsevanematele Marile ja Janele – te olete suurepärased. Aitäh õpetajale ja raamatukoguhoidjale Annelile, et oled meile alati abiks ja toeks.

Kääpa põhikooli teise klassi õpilased käisid santimas. Foto: Ere Rekker-Mägi

Head tervist ja õnne ka kõikidele neile, kelleni sandid ei jõudnud ning rõõmsat jõuluootust!

Kääpa põhikooli sandipere

Isad käisid lasteaias

Lasva lasteaias Pargihaldjas oli 7.–14. novembrini tore nädal koos isadega, kes käisid rühmades lastega hommikuringides vestlemas ja mängimas.

Linnuhaldja rühma isad võtsid osa rühma tegemistest ning osalesid liikumis- ja muusikatunnis. Kokandustegevuses proovisid lapsed koos isadega rullida tainast ja vormidega küpsiseid teha. Tore isadepäevanädal kulmineerus pereõhtuga, kus peategelaseks oli siil Feliks, kes tähistas oma sünnipäeva ning kellega lapsed ja vanemad koos lustisid. Ühiselt meisterdati lepapuu toorikutest ja naeltest uhkeid siilipoisse.

Lillehaldja rühma isadepäevanädal sai alguse teisipäeval, mil Johann-Jakobi isa korraldas lastele matka metsa. Rühmaga ühines ka matkahuviline Saara-Anni isa. Lapsed said matkal palju toredaid elamusi, näiteks loomade varitsusonni ronida, kopra elutööd jälgida ja pehmel samblal puhata. Kõige rohkem meeldis lastele liivamägedes ronida ja liugu lasta. Matka lõpus ootas tore perenaine Karin kirsitee ja soojade vanaema valmistatud põdraliha pirukatega. Imetore matk pakkus lastele palju uusi kogemusi ning meeldis neile väga.

Neljapäeval tulid Mari-Liisi, Hermani, Mia ja Martini isad juba hommikul Lillehaldja rühma. Peale hommikuringi vestlust sai iga isa ühe lauamängu ning nad valisid endale laste hulgast mängukaaslased. Nii isadel kui ka lastel oli väga lõbus ja põnev. Meie mänguline hommik lõppes üllatusega, sest rühma tulid mardisandid, kellega koos lauldi, tantsiti ja arvati mõistatusi.

Metsahaldja rühmas käisid isad mitmel päeval oma töid ja tegemisi tutvustamas. Hommikuringis said lapsed esitada isadele küsimusi. Heti isa oli lastele kaasa toonud värviraamatud, kus olid pildid põllutöömasinatest. Mängiti peitusemängu, erinevaid lauamänge ning lõpuks puhuti õhupalle, millega oli vahva ja lõbus mängida.

Reedel olid rühmas Marleeni, Andre ja Joeli isad. Iga laps sai endale meisterdada puidust kraana. Kraana erinevad osad koos mutrite ja seibidega olid isad koos välja mõelnud ja komplekteerinud iga lapse jaoks. Laste nimed graveeriti põletiga samuti kraanale. Aega jäi veel koos mängimiseks ning maiustamiseks smuuti ja kommidega, mida isad olid ise kaasa toonud. Oma hobi tutvustas lastele Rami isa, kes on jahimees. Ta tõi kaasa mitmesuguseid metsloomade trofeesid, sealhulgas karu ja hundi nahkasid. Lapsed said loomanahkade põhjal kogeda, kui suured loomad päriselt on.

Lapsed olid õnnelikud ja nad nautisid neid koosveedetud hetki rõõmuga. Kiidame ja täname vahvaid isasid, kes viisid tegevusi nii oskuslikult läbi, üllatades nii õpetajaid kui lapsi.

Liia Laanekivi, Eve Kaupmees ja Terje Puniste
Lasva lasteaia Pargihaldjas õpetajad

Lillehaldja rühma isad lastega lauamänge mängimas. Foto: Erakogu

Pühajõe pruulikoda laiendab tegevusvaldkonda

Sulbi külje all Kärgulas asuvas Pühajõe pruulikojas saab peagi ööbida. Kunagisse sauna ehitatud pruulikoja teisele korrusele on valmimas kaks külalistetuba. Agroturismi pakkudes lubatakse õllefännidele mõnusat puhkust. Pruulikoda on oma tegevusele toetust saanud Võrumaa partnerluskogu jagatavast Leader programmist.

Pühajõe pruulikoja pruulmeister Rain Epler tahab tegevusvaldkonda laiendades anda toodangule lisaväärtust. Foto: Grethe Rõõm

"Pühajõe pruulikoja kontseptsioon on ajas muutunud: rahulikult on mõnusam kui end hulluks toota," ütles pruulmeister Rain Epler, kõneldes tegevusvaldkonna laiendamisest. See tähendab, et kui pruulikoda rajades tundus algul, et tahaks rohkem, kiiremini ja kaugemale, siis nüüd tahetakse toodangule kohapeal lisaväärtust pakkuda. "Kodus on hea olla. Tahame seda kodust tunnet jagada ka oma külalistele," lisas Epler.

Pruulikoja teisel korrusel asuvates külalistetubades on jäänud teha veel mõned pisitööd ja ehitada valmis terrass, enne kui esimesi külalisi oodatakse. "Eks tegutsedes tekib üha mõtteid, et mida ja kuidas veel võiks teha. Agroturismini jõudsimegi nii, et vaatasime, mida meil veel pakkuda on. Uudishimu lükkab asjad liikuma," märkis Epler.

Kui ei proovi, ei saagi teada, mis juhtuda võib

Pühajõe pruulikoda oli esimene Võrumaal, kes oma huvi õlleteo vastu ametlikuks vormistas. "Naabrimees tõi saunaõhtule omatehtud õlle kaasa. Pudelisse pandud, nagu poeõlu, aga palju parem. Sealt läks mõte tööle, et prooviks ise ka," jutustas pruulmeister Rain Epler.

Esimesed laarid õlut tehtigi oma köögis pliidil valmis. "Korraga sai teha 30 liitrit, äge kaos oli," muigas peremees, lisades, et pole suurt vahet, kas teha korraga 30 liitrit või 300, sama palju aega kulub õlleteole ikka. "Alustuseks teed valmis virde, leotad suhkru linnastest välja, paned pärmi ja lased käärida. Ja villimine võtab aega. Pärast kulub pesule ja desole ka omajagu. Ega väga sageli seda tööd ette võta, viimati tegin talvel laari valmis, sain terve suve sõita selle peal. Nüüd tuleb jälle uus laar minema panna," kõneles Epler.

Kui pruulikoda oli oma toodetele saanud laatadelt omajagu fänne, pakuti toodangut müügile poodidesse ja kodukandi söögikohtadesse.

Epleri sõnul on ta õllega omajagu katsetanud, kuid jäänud ikkagi kolme sordi juurde. Lisaks on tehtud eritellimusel õllesid. "Iga õlletegu on õpetanud miskit, aga peamiselt keskenduma. Kui eelmisel õhtul peas panna kõik tegemised järjekorda, mõelda plaan üksipulgi läbi, siis sujub ka," märkis pruulmeister.

Vahel siiski läheb ettevõetu luhta. "Ikka on juhtunud, et on villimispäev, õlu on juba pudelis ja avastad järsku, et ühtki korki pole. Või läheb pump katki või vool ära. Nende viperuste puhul tuleb lihtsalt rahulik olla. Aga iseendast sõltuvate tööde osas on peamine ikkagi, et enne õlleteopäeva on vaja keskenduda. See märkamine töötab ka teistes valdkondades hästi," lisas Epler.

2016. aastal tegevusloa saanud pruulikoja laiendamisel oli pruulmeistri sõnul palju abi Võrumaa partnerluskogu jagatavast Leader programmist. Pruulikoja seadmed, meskimise ning keedu- ja kääritusnõud osteti Leader programmi abiga. Epler ütles, et oma tegevusele toetuse taotlemine pole keeruline, kui varasemast on olemas teadmine, kuidas taotlust kirjutada. "Olen sellele palju mõelnud, et meil on kuldsete kätega tegijaid väga palju, aga oma tegevusele taotletakse toetust vähe, sest paberitöö tundub keeruline. Soovitan oma lähikonnas ringi vaadata ja abi paluda, sest toetusest võib olla palju tuge," julgustab Pühajõe pruulikoja pruulmeister Rain Epler.

Võrumaa Partnerluskogu

Selgusid Võru maakonna aasta ettevõtjad

Novembri keskpaigas tunnustasid Võrumaa arenduskeskuse juhatuse liige Tiit Toots ja nõukogu esimees Anti Allas Navi seltsimajas Võru maakonna ettevõtjaid.

Kolm aunimetust omistati Võru valla ettevõttele:

• Võru maakonna aasta startija – osaühing Vastseliina Meierei;

• Võru maakonna aasta mikroettevõte – osaühing Kütioru puhkekeskus;

• Võru maakonna aasta suurettevõte – aktsiaselts Toftan.

Palju õnne kõikidele!

Võru maakonna 2022. aasta ettevõtlusauhindade laureaadid. Foto: Aigar Nagel

Järgmisel aastal avame Võru Valla Teatajas rubriigi, kus tutvustame lähemalt meie tublisid ettevõtteid.

Birgit Pettai
avalike suhete spetsialist

Ellen Väljandu – käsikäes raamatuga läbi elu

Peagi on lõppemas raamatukogude aasta, kuigi raamatukoguhoidjale on iga aasta raamatukoguaasta ja raamatusõbrale on iga päev lugemispäev. Lubage sel puhul tutvustada Kirepi raamatukogu lugejat Ellen Väljandut. Ei möödu päevagi, mil lugemishuviline proua Ellen ei astuks sisse raamatukogu uksest.

Enda kohta ütleb ta nii: "Olen sündinud kaksikute tähtkujus. Ehk on see suures osas kujundanud mu iseloomu, huvid ja kiire tegutsemise. Minus on kaks poolt: lüüriline-tõsimeelne, kunstihuvi-tehnikahuvi, korrektsus-kaootilisus. Üle kõige aga kirg lugemise vastu."

Kirepi haruraamatukogu aktiivne lugeja Ellen Väljandu. Foto: Tõnis Avila

Lisaks lugemishuvile on Ellen Väljandu ka usin kirjutaja. Kirjatööde saatmist alustas ta Sädeme korrespondendina varases nooruses. Aja jooksul on tema sulest ilmunud hulk võrukeelseid lugusid ajalehes Uma Leht.

Ellen Väljandu mainib, et talle meeldivad elulood ning tal on huvi vanal ajal elanud inimeste ja vanade kommete vastu. Ta on ka ise uurinud oma suguvõsade ajalugu kuni 1720ndateni. Kuuludes Eesti Genealoogia Seltsi, annab ta oma panuse ajaloo jäädvustamisel. Kui kuskil kuulutatakse välja mälestuste kogumise võistlus, siis suure tõenäosusega on Ellengi osavõtjate hulgas. Tihti võib tema nime leida auhinnalise koha pälvinute seast. Hiljuti ilmusid Peri raamatukogu korraldatud mälestuste kogumise võistluse tulemused. Elleni töö hindas žürii üheks paremaks.

Samuti väärtustab kultuurihuviline proua vanu esemeid, mida ta on tutvustanud ka raamatukogu ajalooteemalistel üritustel. Jõulukaartide näituse vanim eksponaat pärines Elleni kogust. Hiljuti annetas ta Kirepi haruraamatukogule 1920. aastal ilmunud kooliõpiku, mis oli kuulunud tema onule.

Ellen Väljandut paeluvad vanad hooned, eriti mõisad. Ta on oma silmaga üle vaadanud suure osa Eesti- ja ka Lätimaal asuvatest mõisatest.

Spordihuvilisena hoiab ta kätt spordimaailma pulsil. Teda võib kohata Võrus võrkpalliturniiride publiku hulgas. "Mängisin kaua aastaid võrkpalli, alustades legendaarse Jaan Gutmanni ajal. Siis Võru „JÕU" koondises ja veteranina," sõnas Ellen Väljandu.

Koduses raamatukogus püüavad pilku kunstialbumid, sest kunst on Ellenile väga südamelähedane.

Talle meeldib Francisco Goya, Rembrandt, Johann Köler, Ants Laikmaa, Konrad Mägi, Ivan Aivazovski „Üheksas laine" jne. Jõudes meremaalide teemani, lisab Ellen, et ta tunneb end väga mõnusalt mere kaldal. „Ehk sellepärast, et lapsepõlv möödus järveäärse Juudipargi naabruses. Jutud merest ja meremeestest on mind alati lummanud. Varakult elasin kaasa "Tuulise ranna" Marele, kes ootas kaua oma meest merelt," lisas Väljandu.

Lapsepõlve lemmikutest nimetab ta „Rõõmuraasukest" ja „Kadrit", mida ka mitmendat korda lugedes veeresid ikka pisarad. Väga huvitav oli sari „Seiklusjutte maalt ja merelt". Üheksaaastasena ostis Ellen enda kogutud kopikate eest Jack Londoni raamatu „Valgekihv". Huvitaval kombel sai täiskasvanuna kauaseks lemmikuks sama kirjaniku „Martin Eden". Ajatuks lemmikuks oli ja on Elleni jaoks ka Ernst Hemingway.

Kirepi haruraamatukogusse saabuvatest raamatutest loeb Ellen enamuse läbi. Mitte, et kõik need talle meeldiksid – asjatundjana on tal tänapäeval ilmuvate raamatute kohta ka kriitilisi sõnu. Teda kurvastab, et vana head klassikalist kriminulli kohtab üha harvem. Meelsasti loeb ta elulugusid, perekonnalugusid ja ajaloolisi romaane. Ära ei ütle ta ka hästi kirjutatud ajaviitekirjandusest. Elleni arvamus on raamatukoguhoidjale abiks raamatute soovitamisel, aga ka uute tellimisel.

Hingelähedane valdkond Ellen Väljandule on ka luule. „Meeldivad Juhan Liiv, Sergei Jessenin ja Ave Alavainu. Ka ise õnnitlen oma sõpru enda luuleridadega. Kirjutan sahtlisse memuaare ja jutukesi tulevastele põlvedele," rääkis luulehuvuline raamatukogu lugeja.

Loomingulise inimesena on ka Ellen Väljandu igapäevastel tegevustel kirjanduslik mekk juures. Näiteks sünnipäevapeo menüüs pakkus Ellen külalistele päevitunud kana singikleidis, hõrku lillkapsast porgandimummudega, lisandiks heeringas ulakate sibularatastega ja magustoiduks armunult punastavad maasikad.

Oma elu peale kirjanduse võtab Ellen kokku Ellen Niidu sõnadega: Ematöö, Kutsetöö, Armastuse töö, Kodune töö.

Olgu aastalõpukingituseks kõigile meile Elleni kirjutatud luuleread:

Käest pudenes jälle üks aasta
kus kevade õrnad õied
suve hullutav lõhnabukett
kus sügise vihmased rõõmud
ja talve lumetu pakett.

Kirepi haruraamatukogu artikliga jõuab lõpule Võru vallaraamatukogu artiklisari „Tuntud inimene raamatukogus". Sari andis võimaluse igal Võru valla raamatukogul kirjutada lähemalt oma raamatukogust ja lugejatest.

Head lugejad, raamatukoguaasta hakkab lõppema. Võru valla raamatukogudehoidjad soovivad teile rahulikke jõule.

Kirjutas ja küsis
Tuuli Eksin
Kirepi haruraamatukoguhoidja

FC Vastseliina lõpetas 15. hooaja

Jalgpalliklubi FC Vastseliina lõpetas oktoobri keskel oma 15. hooaja ja tähistas 12. novembril juubelihooaja lõppu peoga Vastseliina rahvamajas.

Hooaja lõpupeol tehti kokkuvõte eelnevatest hooaegadest, anti üle meened parimatele ja tänati sponsoreid, kes jalgpalliklubi läbi aegade on toetanud. Jalgpalliklubist FC Vastseliina on 15. hooaja jooksul läbi käinud ligi sada mängijat. Neist enim mänge on mänginud Janar Urbanik – 268 mängu, enim väravaid on löönud Erki Alliksoo – 146 väravat (128 mängu), enim nullimänge Reijo Klade – 13 mängu, kõige rohkem kaarte on teeninud Jürgen Kuljus – 38 kollast ja neli punast. Janar Urbanik, Tõnis Uiboupin ja Jürgen Kuljus on kõikidel 15. hooajal kaasa mänginud.

FC Vastseliina sünnilugu pärineb kahest tol ajal tegutsenud valdade omavahelistest jalgpallilahingutest Misso ja Vastseliina vahel. „Sõpruskond käis koos mängimas ja siis õhtul koos saunas viibides tuldi ideele liigat mängima hakata. Peamiseks klubi algatajaks oli Omari Kahar, kes hakkas meeskonda kokku ajama," rääkis jalgpalliklubi praegune eestvedaja Sander Pild.

FC Vastseliina mängis aastatel 2008–2013 neljandas liigas ja pärast seda kuni tänaseni kolmandas liigas. Jalgpalliklubi praeguse eestvedaja sõnul sai tema jaoks FC Vastseliina kõige silmapaistvam hooaeg mängitud 2016. aastal. „Kui alles eelmisel, 2015. aastal lõpetasime tabelis viimase, 12. kohaga, saavutasime järgmisel aastal juba kolmanda koha. Tol aastal saime ka hooaja teises pooles Vastseliinas mängima hakata, sest staadioni ehitustööd lõppesid," meenutas Pild.

Jalgpalliklubi FC Vastseliina mängijad on liiga väravaküttide edetabelis esikohal olnud kahel korral, kui 2019. aastal kõmmutas Erki Alliksoo liigas 32 väravat ja 2021. aastal Risto Liiv 27 väravat. FC Vastseliina suurimate saavutuste hulgas on ka 2015. aastal saali rahvaliigas saavutatud teine koht ja 2020. aasta jaanuaris Elvas toimunud kõrgetasemeline saaliturniiri võit.

Jalgpalliklubi FC Vastseliina eestvedaja Sander Pildi sõnul oli möödunud hooaeg klubi jaoks keeruline, sest mitmete põhimängijate pikemate vigastuste tõttu oli raskusi meeskonna kokku saamisega. Kokkuvõttes saavutati 15. hooajal viies koht, millega Pildi sõnul tuleb asjaolusid arvestades pigem rahule jääda.

FC Vastseliina hooaja lõpupeol osalenud jalgpallurid. Foto: Rain Traagel

Järgmise hooaja plaanid on jalgpalliklubil veel lahtised, sest mängijate ja järelkasvu puudus võib Pildi sõnul takistuseks kujuneda. „Proovime teha kõik selleks, et ikka ka järgmisel aasta mängida," loodab jalgpalliklubi FC Vastseliina eestvedaja Sander Pild. „Eesmärke ei sea ja kui trenniks ei saa tiimi kokku, siis soovime vähemalt liigamängudes nädalavahetustel kokku saada ja mängida enda lõbuks. Mida kõrgemal tabelis oleme, seda suurem boonus see on."

FC Vastseliina tegemistega kursis olemiseks jälgige FC Vastseliina Facebooki lehte.

Birgit Pettai
avalike suhete spetsialist

Muutuvad Orava haruraamatukogu ja Hanikase teeninduspunkti lahtiolekuajad

Alates 2. jaanuarist 2023 on Orava haruraamatukogu avatud esmaspäeviti kella 8.30–16.00, teisipäeviti kella 8.30–16.00, kolmapäeviti kella 10.00–18.00, neljapäeviti kella 13.30–16.00 ning reedeti kella 8.30–16.00.

Hanikese teeninduspunkt on 2. jaanuarist 2023 avatud ainult neljapäeviti kella 8.30–13.00.

Muutub Vastseliina piirkonna sotsiaaltööspetsialisti vastuvõtu asukoht

Alates 13. detsembrist toimub Vastseliina piirkonnas sotsiaaltööspetsialisti vastuvõtt uues kohas, Vastseliina rahvamajas esimesel korrusel. Sissepääs on parklapoolsest otsauksest.

Alates 2023. aasta jaanuarist toimub sotsiaaltööspetsialisti vastuvõtt üks kord kuus – iga kuu teisel teisipäeval kella 9.00-12.00 ja 13.00-16.00.

Lasva kandis tegutseti sel aasta aktiivselt

Loomakasvatajate kokkutulekust osavõtjad. Foto: Karin Sepp

Ühismajandite töötajate kokkutulek

Lasva sõprade seltsi ajalooklubi liikmed mõlgutasid juba pikemat aega mõtet kutsuda kokku piirkonna endiste ühismajandite töötajad. Hakkasime vaikselt nimekirju koostama ja kontakte otsima ning otsustasime, et juunis tulevad kokku taimekasvatajad, juulis loomakasvatajad ning augustis kontorirahvas ning muu teenindav personal. Taime- ja loomakasvatajate kokkusaamised toimusidki väga meeleolukalt Koka talus, kuid siis tuli koroonaperiood vahele ja võttis korraldajatelt julguse viimast kokkutulekut teha. Kohtumised olid väga meeleolukad, räägiti lustakaid lugusid ammustest aegadest ja tunti siirast jällenägemisrõõmu. Soovijad tegid ka ringkäigu Lasva töökojas ja Kuustemäe farmis. Oli kaasa võetud hulgaliselt vanu fotosid ja juttu jätkus kauemaks, kui oli planeeritud.

Suur tänu Mare Pindisele, Sirje Noolele ja Silja Vijarile, kes otsisid tuttavate kaudu telefoninumbreid, helistasid inimesi läbi. Tänu nende tööle tuli kohale üle 70 inimese. Eriline heameel on kõigi nende üle, kes võtsid vaevaks üle Eesti kokku sõita. Soovitame selliseid kokkusaamisi teistelegi korraldamiseks. Kõige tõhusam on isiklik kontakt. Vaatamata sellele, et avaldasime oma ürituse eelteate kaks korda valla ajalehes ja eeldasime, et vähemalt kohalikele inimestele ei pea helistama, selgus aga, et paraku just paljud nende hulgast polnud asjast midagi kuulnud.

Lasva Tatsujate tegevused

Lasva seeniortantsu rühm Tatsujad võtab lisaks hoolsale harjutamisele ja rohketele esinemistele vahetevahel ka midagi harivat ette. Juulikuus käidi koos Lasva kepikõnni seltsinguga Tartumaal tutvumas Luke Mõisa ja Elva Väikese Väerajaga. Viimane kujutab endast kolme kilomeetri pikkust metsarada, mille äärde on paigutatud üle 30 puuskulptuuri, mis on inspireeritud Eesti folkloorist. Iga reisil osaleja sai eelnevalt endale loosiga skulptuuri ja sellega seotud muistendid ning matka käigus tutvustas neid kaaslastele. Kahjuks tõi jahe tuul Verevi järvelt meile positiivsed koroonatestid ning südasuvi oli natuke häiritud. Nüüd aga kogume me tarkust Kogukonna Kogemuste Koolis. Kutsume oma kandi inimesi rääkima elulistel teemadel ja vestlusringis selgus, et ka meie endi hulgas on teadjaid ja oskajaid. Oleme rääkinud tervisest ja riietumisest. Kuulanud psühholoogi nõuandeid ja jaganud isiklikke kogemusi elurõõmu hoidmisel. Teeme käsitööd ja süüa, kuulame muusikat ja terapeuti. Enne väärikate ülikooli minekut on vaja alusharidus kätte saada.

Matk Hiiumaale

Meie matkarühm tegi oktoobri alguses Hiiumaale tiiru peale, läbides sealse RMK matkatee. Saime uskumatu kogemuse osaliseks, et Hiiumaa ei olegi üks järjekordne lapike tasast maad keset merd. Autoga läbi Hiiumaa vurades jääb ju ainult selline mulje. Mine aga suurest teest natuke kõrvale, astu autost välja ja sind ootavad sellised mäed ja orud, et tunned ennast nagu kodusel Võrumaal. Ka Hiiumaal on ürgsed metsad ja suured liivikud, erilisest mererannast rääkimata. Olime ühisel arvamusel, et sellele matkateele tahaks tagasi tulla. Igaüks tahaks ise kogeda neid etappe, millest seekord ainult kaaslastelt kuulsid. Meil on ju ka suur Kauksi–Penijõe matkatee pooleli ja kes seda RMKd teab, kuhu nad jälle mõne põneva avastusterohke matkatee maha märgivad.

Kokkuvõtteid möödunud aastast Lasva piirkonnas

Sel aastal olid tublid ka meie noored, kes korraldasid minimaalse lumega vastlapäeva ja lustliku jüriöö jooksu. Perekond Krillo kutsus Sooküla kandi rahvale külla kodupaiga ajalugu hästi tundva Valdur Raudvassara. Sellel aastal sai peetud kaheksas Lasva jõe- ja järvejooks. Kahjuks eelmise aasta koroonapaus on avaldanud mõju osalejate arvule.

Kodukohvikute päev on meil traditsiooniliselt seotud Lasva järvemuusikaga. Et sellel aastal langes see tööpäevale, oli kohvikupidajaid vähem, aga külastajaid see ei häirinud.

Marianne Hermann
Lasva piirkonna aktiivne kogukonna liige

Sõmerpalu haruraamatukogu lugemissoovitused talveõhtuteks

2022. aasta viimased lugemissoovitused annab Sõmerpalu haruraamatukogu.

Catherine Grage Katz „Jalta tütred“ – lugu kolmest intelligentsest ja veetlevast noorest naisest, kes saatsid oma kuulsaid isasid Jalta konverentsil 1945. aasta veebruaris ning konverentsi saatuslikust järelmõjust teise maailmasõja lõpupäevadel.

Ülo Vooglaid „Inimeste maa. Aeg“ – Asser Murutar ja teekaaslased. Leht-lehelt avaneb raamatus põnev mosaiikpilt inimestest ja aegadest. Mälestusi on jaganud 41 kaasautorit.

Lauri Sommer „Toome tuled“ – Autor on öelnud:“ Tuled on inimesed, kes eluteed valgustavad; see on lugu linnast, kus mu saatus sõlmiti ja haridus kätte anti.“

Gunnar Aarma „Täiesti vaba mees“ – raamatust leiate Gunnar Aarma mõtete kõrval tema abikaasa Heljo mälestusi ja kirjavahetuse aastatel 1941–1957, mil nii Gunnar kui tema vend Sulho olid sundasumisel Venemaal.

Mauri Dorbek „Ma tahan. Ma suudan. Ma võin“ – autor kirjutab eessõnas järgmist: „Kogu see lugu sai kirja pandud sellepärast, et mul oli valus. Kannatamatult valus! Praegu, kui ma seda lugu ise loen, siis näen, et see on armastusest!“

Jaan Tammsalu „Argipäevast taeva poole“ – vaimulik on kuulanud ja näinud paljude inimeste lugematuid hädasid ja võimalusel aidanud leida väljapääsuteed. Siin on mõtteainet ajast, igavikust ja elu haprusest. Kirik on paik, kus saab vaadata endasse.

Rohkem raamatuid saad valida kasutades tarkvaraprogrammi RIKSWEB.

Külli Ossul
Sõmerpalu haruraamatukoguhodja

KIRIKUTE TEATED

EELK Pindi koguduse teated

18. detsembril advendiaja neljas pühapäev
kell 10.00 armulauaga jumalateenistus Pindi kirikus

24. detsembril kell 17.00 jõuluõhtu jumalateenistus Pindi kirikus

25. detsembril kell 10.00 Kristuse sündimispüha ehk esimese jõulupüha missa Pindi kirikus

31. detsembril kell 18.00 vana-aasta õhtupalvus Pindi kirikus

1. jaanuaril 2023 kell 10.00 Jeesuse nimepäeva ehk uusaasta missa Pindi kiriku pastoraadi kabelis

8. jaanuaril kell 10.00 kolmekuningapäeva missa Pindi kiriku pastoraadi kabelis

15. jaanuaril kell 10.00 missa Pindi kiriku pastoraadi kabelis

22. jaanuaril kell 10.00 missa Pindi kiriku pastoraadi kabelis

Täpsem info: EELK Pindi koguduse õpetaja Argo Olesk e-posti aadressil pindi@eelk.ee või tel 503 0676.

EELK Vastseliina Katariina koguduse teated

18. detsember advendiaja neljas pühapäev
kell 12.00 missa Vastseliina kirikus, laulab naiskoor MONK, dirigeerib Valdur Helm
kell 14.00 missa Misso kirikus

24. detsembril jõuluõhtu
kell 13.00 jumalateenistus Misso kirikus
kell 15.00 jumalateenistus Vastseliina kirikus, laulab Võru segakoor Tervis, dirigeerib Tiit Raud, kontsertmeister Lilia Vildo

25. detsembril esimene jõulupüha
kell 12.00 missa Vastseliina kirikus, laulab Vastseliina koguduse laulukoor, dirigeerib Ara Bander
kell 14.00 missa Orava kultuurimajas

1. jaanuaril 2023 uusaasta
kell 12.00 missa Vastseliina kiriku taga olevas pastoraadis - talvekirikus

8. jaanuaril kolmekuningapäev
kell 12.00 missa Vastseliina talvekirikus

15. jaanuaril kell 12.00 missa Vastseliina talvekirikus
kell 14.00 missa Misso kirikus

22. jaanuaril kell 12.00 missa Vastseliina talvekirikus
kell 14.00 missa Orava kultuurimajas

Täpsem info: Vastseliina Katariina koguduse kodulehelt http://vastseliina.eelk.ee ja Facebooki lehelt https://www.facebook.com/vastseliinakogudus või koguduse hooldajaõpetajalt Argo Oleskilt tel 503 0676 või e-posti aadressil vastseliina@eelk.ee.

EELK Urvaste Püha Urbanuse koguduse teated

18. detsembril advendiaja neljas pühapäev
kell 11.00 armulauaga jumalateenistus Urvaste kirikus
kell 16.00 armulauaga jumalateenistus Antsla palvemajas

24. detsembril jõuluõhtu
kell 17.00 armulauaga jumalateenistus Urvaste kirikus

25. detsembril esimene jõulupüha
kell 11.00 armulauaga jumalateenistus Urvaste kirikus
kell 14.00 armulauaga jumalateenistus Heimtali kirikus

26. detsembril teine jõulupüha
kell 11.00 kaunimate jõululaulude laulmine Urvaste pastoraadis

31. detsembril vana-aastaõhtu
kell 17.00 armulauaga jumalateenistus Urvaste kirikus

1. jaanuaril 2023 uusaasta ehk nääripäev
kell 11.00 armulauaga jumalateenistus Urvaste kirikus

Täpsem info: Urvaste koguduse kodulehelt https://urvaste.eelk.ee ja Facebooki lehelt https://www.facebook.com/Urvastekogudus või EELK Urvaste koguduse õpetaja Üllar Salumets e-posti aadressil ullar.salumets@eelk.ee või tel 511 8271. Heimtali kirikuvanem Vaido Ermel tel 5340 0431.

Südamlik kaastunne oktoobris ja novembris lahkunute lähedatele!

Sulev Luht
10.01.1936–11.10.2022

Lembit Samason
30.05.1941–05.11.2022

Rein Kukk
11.10.1971–16.11.2022

Kalmer Kõlli
08.03.1964–02.11.2022

Hilda Markna
01.06.1936–09.11.2022

Maire Maala
19.03.1957–17.11.2022

Ruth Karnõšova
17.06.1945–02.11.2022

Avo Krutto
18.05.1950–10.11.2022

Enn Kikas
25.12.1951–19.11.2022

Juta Paulus
24.08.1948–02.11.2022

Eevi Jarma
24.04.1941–10.11.2022

Eha Maidla
15.05.1939–19.11.2022

Arvi Eskla
26.04.1969–03.11.2022

Gennadi Ossipov
14.01.1958–11.11.2022

Heino Eerik
24.05.1953–23.11.2022

Elfride Pass
01.01.1929–03.11.2022

Alexey Makarov
17.01.1950–15.11.2022

Griselda Kiiver
03.02.1929–29.11.2022

Enn Maad
11.09.1937–04.11.2022

Ivi Sedov
10.05.1943–15.11.2022

Johanna Hollo
10.01.2001–29.11.2022

Õnnitleme hällipäeval ning soovime palju tervist, hingejõudu ja energiat detsembrikuu eakatele sünnipäevalastele!

70
LEMBIT ADAMSON
HELJU JAAGOMÄE
NELLI KUUSIK
RAISSA TAABER
LEILI TÄHE
JAAN ILVES
NIKOLAI PAVLOV
HELMUT REBANE
LEA HIMMA
REIN KOLBERG

75
MARET TARREND
ASTA TÄHT
ANTS MÄÄR
VIIVE HARAK
ASTA RAUBA
JAAN JÄÄTS

80
VIIVE RAUDSEPP
ULVE VAARMETS
MAIMU JÜRGENS

85
EFLIE TASSO
TIIU JÕE
ELLU SISSAS
VEERA ANISOVETS

91
HELMI OTS
ASTRA TURVAS
HELJU TAMMET

94
HILJA LEOK
SILVI TRUUP

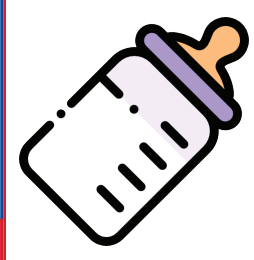
Kui Te ei soovi oma nime õnnitluste rubriigis näha, siis kontakteeruge enne sünnipäevakuu esimest kuupäeva dokumendihalduse spetsialistiga telefonil 782 1576.

Novembris registreeriti Võru vallas 12 sündi

6 tüdrukut: **TEFANI, KÄRDU, LEXI, HANNALY, NOORA, NETE**

6 poissi: **KAIRO, KRIS SANDER, GUSTAV, REMI, STEFAN, GREGOR**

Palju õnne vastsetele vallakodanikele!

VANA PILT JUTUSTAB: Vastseliinlasi aleviku algaastatelt

Selle aasta sügisel tähistati Vastseliina aleviku moodustamise sajandat sünnipäeva. Algtõukeks sellele sündmusele oli 1922. aasta septembris toimunud Vastseliina valla volikogu koosolekul valla maast välja jagatud esimesed kaks ehituskrunti, mille järel hakkas Vastseliinas kerkima uusi elumaju igal aastal. Aleviku tähtsus lisaks kihelkonnakeskusena kerkis nüüd ka majanduslikus mõttes – siin hakkasid tööle rätsepad, kingsepad, tislerid ja teised käsitöölised, alevikus avati uusi kauplusi, seltskondlik elu sai hoo sisse peale seltsimaja avamist jne. Alevik täitus peagi inimestega, kes saabusid siia elama ja tööle. Kes nad olid? Kui palju me nendest inimestest tänapäeval üldse midagi teame?

Otsustasin sel puhul välja uurida, kes nad olid ja otsida nende inimeste kohta rohkem informatsiooni. Suureks abiks selles ettevõtmises oli kunagise koolijuhataja Johannes Saarniidu kirjapandud mälestused. Raskem oli aga nendest inimestest fotode leidmisega. Tulemus üllatas siiski mind ennastki – õnnestus leida kokku kolmkümmend viis pilti vastseliinlastest, kes aleviku algaastatel siin elasid ja tegutsesid.

Ehitusmees Eduard Sander perega. Foto: Erakogu

Seoses selle ettevõtmisega on palve lugejatele – ehk saab keegi mind aidata mõnede puuduvate, kuid aleviku elus kaalu omavate inimeste fotode leidmisel. Sellest perioodist on palju aega möödunud ja tõenäosus midagi veel leida üpris väike, kuid üritan ikkagi. Tunnen huvi järgmiste kunagiste aleviinimeste fotode järele: **Olgert Dichrik** – läti soost apteeker, kes ehitas apteegimaja, **Rudolf Nopri** – politsei kordnik, **August Kerra** – kaupmees ja majaomanik, **Johannes Martin** – kaupmees, **Hildebert Kärner** – majaomanik ja vallavolikogu liige, **Bronislaw Kasak** – majaomanik, Jaan Kööbi – riidevärvija ja majaomanik. Nende inimeste pildid tahaksin juurde lisada praegusele väljapanekule.

Fotonäitust saab näha Vastseliina rahvamajas selle aasta lõpuni, seejärel on kavas seda eksponeerida ka mujal.

Ago Ruus
rubriigi toimetaja
505 6691
agoruus@gmail.com

Enampakkumise korras võõrandatakse Võidu tänav 14 ruumid Vastseliinas

Võru vallavolikogu võttis 16. novembril 2022 vastu otsuse võõrandada enampakkumise korras endise Vastseliina vallavalitsuse ruumid Vastseliinas Võidu 14 kortermaja esimesel korrusel.

Ruumide üldpindala on 318,6 ruutmeetrit. Enampakkumine korraldatakse internetiportaalis osta.ee. Ruumide võõrandamise alghind on 20 000 eurot.

Teade enampakkumise algatamisest avaldatakse Võru valla veebilehel ja internetiportaalis osta.ee detsembrikuu jooksul.

Aivi Jääger
majandusspetsialist
5745 0366
aivi.jaager@voruvald.ee

Endine Vastseliina vallavalitsuse hoone Vastseliinas aadressil Võidu tänav 14. Foto: Erakogu

Võru Vallavalitsusest: vallamaja asub aadressil Võrumõisa tee 4a, 65605 Võru linn. Üldtelefon: 785 1242. E-post: vald@voruvald.ee. Koduleht: www.voruvald.ee.
Võru Valla Teatajat koostab, toimetab ja küljendab Võru vallavalitsuse avalike suhete spetsialist Birgit Pettai, tel 5309 9116.
Leht ilmub 11 korda aastas, igal kuul, välja arvatud juulis. Järgmine leht saabub postkasti jaanuarikuus.
Artikleid järgmisesse lehte ootame 21. detsembriks e-posti aadressile birgit@voruvald.ee.
Tiraaž: 4300 eksemplari. Trükk: Printall AS, Tallinn. Kohaletoimetamine: Omniva.
Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ja lühendada!
Uudistega püsivalt kursis olemiseks jälgi meid:
@voruvald Võru vald

VÕRU VALLA KULTUURIKALENDER

DETSEMBER 2022

15.12 kell 18.00	film “Erki kivisüda” Vastseliina rahvamaja kinos
16.12 kell 14.00	eakate jõulupidu Vastseliina rahvamajas
16.12 kell 20.00	õhtune jõulupidu ansambliga President Lasva rahvamajas
17.12 kell 10.30	kestvussõitude sarja “Piksepini karikas 2022-2023” neljas etapp Lepassaares
17.12 kell 14.00	eakate jõulupidu ansambliga Ojar ja Einar Orava kultuurimajas
17.12 kell 19.00	jõulupidu ja Kungla seltsi 30. aastapäev Kungla seltsimajas
18.12 kell 11.00	õppepäev metsas koos jahimeestega, kogunemine Orava noortekeskuse juures
18.12 kell 12.00	jõulupidu Lasva rahvamajas, esineb Arsise kellade ansambel
18.12 kell 14.00	jõulupidu Kurenurme seltsimajas
18.12 kell 14.00	Meegomäe küla laste jõulupidu Hämsaare puhketalu suures saalis
19.12 kell 18.00	vägevate ja väärikate jõulupidu Navi seltsimajas
24.12 kell 16.00	jõulumissa Vastseliina piiskopilinnuse kabelis
26.12 kell 15.00	kogupere jõulupidu Loosi mõisa seltsimajas
30.12 kell 20.00	aastalõpupidu “Sära ja glamuur” Orava kultuurimajas, tantsuks mängib ansambel Starter, kohta broneerimine tel 524 7986
31.12 kell 21.00	aastavahetuse pidu ansambliga Margit Tali Bänd Vastseliina rahvamajas

JAANUAR 2023

12.01 kell 18.00	Sulbi külateatri etendus “Kõik müügiks!” Osula koolimajas

NÄITUSED

- Vastseliina rahvamaja teise korruse fuajees on jaanuari lõpuni avatud Ago Ruusi vanade fotode näitus „Aleviku algusaastate vastseliinlasi” (täiendatud).
- Detsembri lõpuni on Tsolgo haruraamatukogus üleval Maris Tuulingu näitus „Joonistused”.

Võrumaa Spordiliidu spordikalendrit vaata siit:
voruvald.ee/vorumaa-spordikalender
Spordisündmuste kalendrisse lisamiseks kirjuta e-posti aadressil merikeoun@gmail.com.

